KAIKKIEN MAITTEN TYÖNRAATAJAT YHTEISRINTAMAAN! — TYÖLÄISTEN JA TALONPOIKAIN KÄSIIN HALLITUSVALTA!

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

No. 70 — 1925 Federated Pressin jäsen. Tiistaina kesäkuun 16 p. — Tues., June 16th, 1925 IX Vuosik. — Vol. IX

Kiina vaatii ulkolaisten poistamaan maa- ja merijoukkonsa Shanghaista

Shanghai, Kiina. — Koko Kiina, 400,000,000 ihmistä käsittävä kansakunta, on kapinahengen täyttämänä ulkomaalaisten imperialismia vastaan, ja kokoaa joukkojaan särkeäkseen ulkomaalaisten valtijoittensa kahleet, ottaakseen omiin käsiinsä kohtaloittensa määräämisen.

Se seikka tuli selvästi näkyviin Kiinan hallituksen tekemässä ulkovaltain edustajille esittämässä teräväsanaisessa vaatimuksessa, kehottaen heidän kulettamaan joukkonsa pois Shanghaista heti; sekä myös siinä että 2,000 kiinalaisen sotilaan odotetaan saapuvan Shanghaihin, merimieslakon levetessä jo Hongkongiin, ja lopuksi uhataan julistaa koko kansakuntaa käsittävä suurlakko, ellei kaikkiin kiinalaisten tekemiin vaatimuksiin suostuta kolmen päivän kuluessa.

Koko kansakuntaa käsittävän yleislakon uhkaus esitettiin noin 50,000 koululaista ja työläistä käsittävän joukkokokouksen hyväksymässä päätöslauselmassa, ellei Shanghain valtuusto kolmen päivän sisällä voi tyydyttävällä tavalla korvata mielenosotuksissa surmansa saaneitten omaisia.

Joukkokokouksessa vallitsi hyvä järjestys, mutta huomiota siinä herättivät äärimmäisyyteen menevät brittiläisvastaiset puheet, sekä imperialistivastaisen kirjallisuuden tavattoman suuri levittäminen. Eräs lentolehtinen, josta ilmenee kiinalaisten päättäväisyys, sanoo m.m.: "Ellemme ryhdy heti toimintaan, odottaa meitä kuolema. Mutta tarpeentullen olemme me valmiit taistelemaan kuolemaan saakka, ilman perääntymättä." Muutamissa lentolehtisissä mainitaan yhdysvaltalaiset firmat lakon ja boikotuksen alaiseksi julistettavain ulkomaalaisten joukossa.

SORRETUN KANSAKUNNAN VAATIMUKSET

Peking. — Suurvalloille lähettämässä Kiinan ulkomaaviraston jyrkkäsanaisessa nootissa vaaditaan Shanghain viranomaisten vapaaehtoisesti julistamaan sotalain voimattomaksi, poistamaan ulkolaiset sotalaivat satamasta, riisumaan aseista tavalliset ja vapaaehtoiset ulkomaalaiset sotilaat, sekä vapauttamaan vankiloista mellakoihin osaaottaneet koululaiset.

Nootissa sanotaan, ettei Kiinan hallitus voi hyväksyä ulkomaalaisten ottamaa katsantokantaa niiden kymmenen koululaisen ampumiseen, jonka jälkeen Shanghain yleislakko alkoi. Nootissa väitetään koululaisten ampumisesta olevan suoranaisessa vastuunalaisuudessa niitten ulkomaalaisten, joilla on määräysvalta kansainvälisellä konsessionialueella.

IMPERIALISTIT EIVÄT NOUDADA KIINALAISTEN VAATIMUKSIA

Washington, D. C. — Huolimatta kiinalaisten tekemistä vaatimuksista Pekingissä oleville ulkovaltain diplomaateille, ei Yhdysvaltain sotajoukkoja tulla kulettamaan pois Shanghaista eikä Kantonista niinkauan, kuin Kaukaisessa Idässä olevat valtio- ja sotalaivasto-viraston edustajat luulevat yhdysvaltalaisia maa- ja merijoukkoja siellä tarvittavan "suojelemassa" Yhdysvaltain kansalaisten turvallisuutta ja etuisuuksia.

MERIMIESLAKKO ON TEHOISA

Shanghai. — Täkäläisessä satamassa makaa toimettomana merimieslakon tähden 22 laivaa, joista 20 kuuluu brittiläisille ja 2 japanilaisille. Useat laivat, joille se suinkin vaan on mahdollista, karttavat toistaiseksi Shanghain satamaa.

Valtameren takaiseen laivakulkuun ei lakon sanota suurestikaan vaikuttavan.

Kiinalaisten omistama Merchants Steamship Co. on lopettanut laivojensa purjehdusajan määrättömäksi ajaksi. Mainitulla yhtiöllä on kaikkiaan 30 rannikkovesillä ja joissa kulkevaa laivaa.

8 SAANUT SURMANSA HANKOUSSA

Peking. — Kun 8 kiinalaista sai Hankoussa surmansa brittiläiseen sotilaskasarmiin tehdyssä hyökkäyksessä, ovat koululaiset ja työläiset julistaneet yleislakon siellä. Hankousta tulleissa tiedotuksissa kerrotaan, että kotimaisen sanomalehdistön kiihotuksesta oli lopputuloksena se, että koululaiset ja työläiset alottivat japanilaisia ja brittiläisiä vastaan kohdistetun mellakan, tehden hyökkäyksen brittiläiselle kasarmille.

Kasarmissa olleet vapaaehtoiset sanovat tehneensä kaikkensa saadakseen hyökkääjät palaamaan takasin, käyttäen m. m. vesiruiskua, vaan kun siitä ei ollut apua, avasivat he kuularuiskutulen hyökkääjiä vastaan, jonka seurauksena 8 sai surmansa.

MELLAKOITA HONGKONGISSA

Hongkong. — Butterfield ja Swire laitureilla alkoi mellakat torstai-iltana, vaan niin pian kuin vapaaehtoisia joukkoja oli saatu liikekannalle, saivat he kolmessa tunnissa rauhan palautettua.

Myöhemmin tekivät kulit joukkohyökkäyksen konsessionialueelle, jolloin vapaaehtoiset ampuivat heitä. Tilanne on kriitillinen.

18 KOULULAISTA VAPAUTETTU

Shanghai. — 18 koululaisagitaattoria, jotka vangittiin toukokuun 30 päivänä tapahtuneitten mellakkain jälkeen, on laskettu vapaalle jalalle rauhan takauksilla.

21 SOVITTELIJAA VALITTU

Shanghai. — Kauppakamarin sihteeri on ilmottanut, että on valittu 21-miehinen sovittelukomitea neuvotelemaan kaupunginvaltuuston ja lakkolaisten virallisen edustajan, "koululaisten, työläisten ja kauppiaitten liiton" nimellä tunnetun ryhmän kanssa.

KANTON ON KUOMINGTANG-JOUKKOJEN HALLUSSA

Lontoo. — Hongkongista tulleessa tiedotuksessa kerrotaan, että Kuomingtang-joukot tekivät sivuhyökkäyksen Kantonissa olevain junnanilaisten päälle idästä samaan aikaan kuin niitä pommitettiin länsipuolelta. Junnanilaisten tuima puolustautuminen sai hyökkääjät pysäytetyksi vähäksi aikaa, mutta puolen päivän ankaran pommituksen jälkeen joutuivat satamassa olevat junnanilaisten vahvimmat paikat Kuomingtang-joukkojen käsiin.

Kuomingtang-joukkojen tykkiveneet hinasivat varaväkeä lotjilla Kantonin satamaan. Päästyään maihin, alkoivat joukot ajamaan junnanilaisia pois kaupungista. Junnanilaiset pakenivat epäjärjestyksessä, ryöstäen paetessaan minkä ehtivät.

Sotaväkeä on jo saapunut Cape Bretonin lakkoalueelle

Lähes kuusisataa sotilasta ja ratsupoliisia tuotu "järjestystä ylläpitämään" ja suojelemaan yhtiön omaisuutta ja kaivoksien kunnossapitäjiä.

Sydney, N. S. — Viisisataa Halifaxista lähetettyä sotilasta saapui tänne ylimääräisillä junilla perjantaina kello kolme iltapäivällä. Tähän joukko-osastoon kuuluu jalka- ja tykkiväkeä. Samana päivänä saapui noin viisikymmentä maakuntapoliisia, jotka varustetaan ratsuilla ja jotka tulevat toimimaan yhdessä sotaväen kanssa. Sotaväki lähetettiin lakkoalueelle maakunnan yleisen syyttäjän pyynnöstä.

Torstaina ja torstai-iltana murtauduttiin useihin yhtiön kauppoihin, joista vietiin ruokatavaraa ja vaatteita. Niinikään ilmotettiin samana iltana, että useita yhtiön konttoreita ja muita rakennuksia on poltettu alueella lakkolaisten toimesta. Näitten tietojen todenperäisyydestä ei ole vielä varmuutta. Kaikki nämä kauppoihin murtautumiset ja rakennuksien polttamiset sälytettiin torstai-iltana lähetetyissä tiedoissa lakkolaisten syyksi ja kun ne saapuivat Halifaxiin, pyysi yleinen syyttäjä heti sotaväen alueelle lähettämistä. Alueella on nyt kaikki rauhallista.

Tänne saapuneessa tiedossa kerrotaan Waterford Laken voimalaitoksen, josta yhtiön poliisien ja lakkolaisten välillä tapahtui torstaina kiivas yhteenotto, joutuneen niin pahoin epäkuntoon, että sen korjaamisessa voi kulua useita viikkoja. Voimalaitoksia tullaan epäilemättä panemaan käyntiin sotaväen ja poliisien suojeluksen alaisena.

New Waterfordissa torstaina tapahtuneessa yhteenotossa kuoli yksi kaivosmies ja toinen haavottui vaikeasti. Seitsemän yhtiön poliisia ja kolmekymmentä muuta henkilöä haavottui lievemmin.

William Davis, jonka yhtiön hurtat ampuivat kuoliaaksi, jätti jälkeensä vaimon ja yhdeksän lasta, joista vanhin on ainoastaan 17-vuotias. Gilbert Watson, joka haavottui vaikeasti, on mailmansodan veteraani ja hänellä on kuusihenkinen perhe. Yhtiön poliisien komentajan, D. A. Noblen, ilmotetaan olevan haavottuneitten poliisien joukossa.

Tämä on viimeisten kuudentoista vuoden ajalla neljäs kerta, kun tälle hiilikaivosalueelle on lähetetty sotaväkeä murskaamaan lakkoa.

V. 1909 lähetettiin alueelle Halifaxista joukko-osasto sotaväkeä, joka sillä kertaa viipyi siellä useita kuukausia.

Seuraavan kerran lähetettiin alueelle sotaväkeä v. 1922, jolloin noin kahdeksansataa miestä ja upseeria oli alueella useitten kuukausien ajan.

Seuraavana vuonna koottiin sama määrä sotilaita Ontariosta, Nova Scotiasta ja Quebecistä ja lähetettiin Cape Bretonin kaivosalueelle noin kuuden viikon ajaksi.

Ontariostakin sotilaita lakkoalueelle.

Toronto, Ont. — Kolmesataa hyvin asestettua sotilasta ja upseeria lähti täältä lauantaina ylimääräisellä junalla Cape Bretonin lakkoalueelle. Näistä oli 190 miestä ja upseeria ja 88 hevosta Niagara-on-the-Lake leiriltä ja sata miestä Londonista, Ont.

Juuri tulleissa tiedoissa kerrotaan Halifaxista lähetetyn lakkoalueelle toinen viidenkymmenen miehen joukko maakuntapoliiseja. Lakonalaisella alueella olevien sotilaitten ja ratsupoliisien luku nousee siis jo yhdeksään sataan, vaikka ei otetakaan lukuun yhtiön poliiseja, joita alueella on huomattava määrä.

Viimeisten tietojen mukaan ei alueella perjantaina ja lauantaina tapahtunut minkäänlaisia rauhattomuuksia. Halifaxista Sydneyhin tullutta junaa, jolla sotilaita kuletettiin, oli matkalla kivitetty niin, että useita akkunoita oli rikkoutunut ja vaunujen seiniin tullut naarmuja.

Itsenäinen kaivostyöläisten unio perustu Albertassa

Blairmore, Alta. — Hillcrestin, Blairmoren, Bellevuen, Michelin ja Corbinin kaivostyöläisten edustajat pitivät täällä äskettäin konferenssin, jossa käsiteltiin Crows Nest Passin alueen kaivostyöläisten uudelleen järjestämistä.

Kuten muistamme, hajosi U. M. W. of A. täällä alueella joku aika sitten ja sen paikallisosastojen tilalle perustettiin yhtiön unioita, joitten toimintaa johdetaan kaivosporhojen taholta ja joista näin ollen ei ole minkäänlaista hyötyä työläisille.

Konferenssissa päätettiin perustaa uusi unio, joka tullaan tuntemaan Kaivostyöläisten Union (Mine Workers' Union of Canada) nimellä, ja valittiin sille väliaikaiset virkailijat.

Suuri määrä maanviljelyskoneita lähetetty Venäjälle

New York. — Tuhatkolmesataa traktoria ja suuri määrä maanviljelyskoneita lähetettiin Neuvosto-Venäjälle höyrylaivalla Sorvard, joka purjehti Odessaan, Novorossiikiin ja Batumiin, ilmoitetaan täällä. Kaupan on välittänyt Amtorg kauppakorporatsioni.

Lähetys on osa tilauksesta, joka on annettu amerikalaisille liikkeille ja jonka kokonaissumma on yli kymmenen miljoonaa dollaria. Sorvardin lasti ilmoitetaan $1,200,000 arvoiseksi.

Soossa joutuu miehiä nälkätaipaleelle

Sault Ste. Marie, Ont. — Algoma teräsyhtiön rautatiekiskomylly pantiin seisomaan torstaina. Nykyään ilmoitetaan yhtiöllä olevan työssä kaikkiaan 1700 miestä, josta tullaan kesän ajaksi vähentämään niin paljon, että jälelle jää noin 1000—1200.

Clarence Darrow tulee puolustamaan Scopesia

New York. — Civil Liberties unio ilmoittaa, että chicagolainen kuuluisa lakimies Clarence Darrow on alkanut johtamaan taistelua John T. Scopesin puolustamiseksi. Scopes on syytteessä Tennesseen kehitysoppivastaisen lain rikkomisesta, opettamalla kehitysoppia koulussa. Liberties unio oli ensin hieman jakaantunut sen takia, että epäiltiin Darrowin olevan liian vapaamielisen ja siten synnyttävän vastustusta juttua kohtaan yli maan, mutta kun Darrow alkoi juttua käsittelemään, pääsi Liberties unio täydelliseen yksimielisyyteen. Joiltakin taholta ilmoitetaan, että Liberties union tarkotuksena on Darrowin kautta dramatiseerata juttu ja voittaa se siten valamiesten hypnotiseeraamisella.

Juttu perustetaan sille pohjalle, että tieteellistä opetustyötä eivät saa valtiot rajoittaa. Darrow sanotaan olevan erikoisen innostunut siihen, mitä ihmisille opetetaan. Hän toivoo jutusta syntyvän sellaisen, joka herättää ihmiset ajattelemaan ja vertailemaan kehitysoppia ja uskontoa toisiinsa. Tohtori John R. Neal on valittu Darrowista seuraavaksi puolustajaksi. Malonen suhteen ei ole vielä ratkaistu. Hughes, joka aikaisemmin mainittiin erääksi mahdollisiksi puolustajaksi, ilmoitetaan hylätyn.

Kun Bryanilta kysyttiin, mitä hän ajattelee maan kuuluisimman lakimiehen Darrowin osanotosta puolustukseen, mainitsi hän naivisti, että kysymys ei ole persoonista, vaan periaatteista. Hän samalla ilmoitti, että syyttäjien taholta ei päästetä juttua kehittymään siihen suuntaan, jota aikaisemmin on puhuttu, ja että puhevapauden rajotuskysymys olisi kysymys. "Scopes, saa puhua mitä tahansa katujen kulmissa tai muissa yleisissä paikoissa, mutta veronmaksajien kustannuksella ei laiteta opettamaan sellaista, minkä valtion laki kieltää," lausui hän.

Daily Workerin toimittaja vangittu Chigacossa

Chicago, Ill. — Yhdysvaltain Workerspuolueen pää-äänenkannattajan, "The Daily Workerin", toimittaja toveri J. Louis Engdahl vangittiin täällä sen johdosta, että hän piti ulkoilmassa puheen ilman kaupungin saatua lupaa. Tov. Engdahl on takauksella vapaalla jalalla. Hänen jutustaan aiotaan tehdä koejuttu siitä, saako katujen kulmissa ja yleisillä paikoilla pitää puheita ilman kaupungin antamaa lupaa. Engdahl vaati juttunsa lautakuntaoikeuden käsiteltäväksi.

Yhdysvaltain autotehtailijat trustiutuvat

Nimellisesti kansainvälistä kauppaa varten perustettu suuri yhtymä alkaa toimintansa piakkoin.

New York. — Mailman finanssipiirit ovat saaneet vastaan ottaa täydellistytetyn luettelon virkailijoista, jotka muodostavat suurimpien autotehtailijoiden trustin toimeenpanevan elimen. Sen nimenä on Guardian Trust Company of Detroit. Tähän suureen trustiin ovat liittyneet m.m. Edsel Ford ja muita Fordin tehtaiden tärkeitä virkailijoita.

Trusti alottaa toimintansa noin neljän viikon kuluttua. New Yorkin virasto on jo alkanut valmisteluihin ja on sillä virasto 120 Broadway. Pääomaksi on jokainen liittynyt komppania sijoittanut miljoonan dollaria. Tämä trusti on kosketuksissa kaiken mailman kanssa ja turvaa autojen ja sen sivutuotteiden myyntiä kansainvälisesti. Trustin arvellaan johtavan myöskin Fordin Wallkadun finanssipiireihin, joista se on ollut erillään.

Trustin toimeenpanevaan valtaelimeen tulevat edustetuiksi m.m. seuraavat suuret autokomppaniat: Ford, jonka edustaja on Edsel Ford ja Ernest Kanzler. Muita komppanioita on edelleen, Maxwell Fisher autokomppania, General Motor Corporation, joka on jo pitemmän aikaa toiminut autotrustin siemenenä, Packard autokomppania, detroitilaisen kymppisenttikauppojen omistaja, monimiljoneeri Kresge on yhtymässä, Hudson moottorikomppania, Murray autobodykomppania, johon viime talven aikana liittyi neljä suurta autobodykompp. ja joka on ollut voimakas kilpailija Fisherille, Frank Couzens ja Frazer Couzens Co., joka myöskin on liittynyt osakkeiden omistuksen kautta hyvin läheiseksi Ford Motor komppanialle, Keane-Higbie komppania, Michigan alkalikomppania, Long & Ryan ja lukuisia muita suurrahakkaita, politikoitsijoita ja vaikutusvaltaisia yksilöitä ja tuotanto- sekä rahalaitoksien omistajia ja kontrolleeraajia.

Huolimatta siitä, että trusti ilmoitetaan perustetun kansainvälisiä tarkotuksia varten, on selvää, että se toimii myöskin Amerikan autoteollisuuden kontrolloimiseksi. Siihen viittaa jo sekin, että epävirallisia teitä käyttäen lausutaan Fordin liittyvän Wallkadun intriikkeihin.

Ylioikeus käsitellyt 8-tunnin työpäivälakia

Ottawa. — Kysymys kahdeksatuntisen työpäivälain laatimisesta oli viime viikon lopulla ylioikeuden käsiteltävänä. Ylioikeus ei vielä antanut lausuntoaan asian suhteen.

Ylioikeuden ratkaistavana on kysymys siitä, miten Canadan, kansainvälisen työtoimiston jäsenenä, tulisi suhtautua kahdeksatuntisen työpäivälain laadintaan ja kuuluuko kahdeksatuntisten työpäivälakien laadinta liittohallituksen vai maakuntien parlamenteille.

Venäjän uniot lähettäneet avustusta Kiinan lakkolaisille

Moskova. — Neuvosto-Venäjän ammattiunioitten keskuskomitea on lähettänyt sähkösanomitse 50,000 ruplaa (25,000 dollaria) Pekingiin, kiinalaisten lakkolaisten ja Shanghain mellakoissa surmansa saaneiden perheitten avustamiseksi.

Kirvesmiesten lakko Windsorissa

Windsor, Ont. — Tämän kaupungin kirvesmiehet ovat lakossa. He vastustavat työnantajien hyökkäystä, jonka tarkotuksena on "karpenterien" union murskaaminen. Järjestymättömätkin työläiset liittyvät lakkoon, joten sen johdosta ovat melkein kaikki rakennusyöt joutuneet seisomaan.

Työnantajat selittävät, etteivät he halua pakottaa työläisiä liittymään unioon, ellei niillä itsellään ole silhen halua ja tarjoavat työläisille dollarin tuntipalkkaa ja avointa työpajaa. Yhdysvaltain puolella maksetaan samasta työstä dollariviisitoista senttiä tunnilta, eli viisitoista senttiä enemmän.

Lakkolaisten rintama on hyvin eheä ja he pitävät lakkovahtia työpaikoilla, joille työnantajat ovat uhanneet tuoda (ja epäilemättä tuovatkin, jos vain saavat) rikkureita.

Valtava teollisuuskriisi uhkaa syöstä vararikkoon Saksan suurliikkeitä

Berliini. — Koko Ruhrin taloudellinen ja teollinen elämä on joutumassa lamaannustilaan, josta voi johtua onnettomuus ei ainoastaan rikkaalle Ruhr-laaksolle, vaan koko Saksan teollisuudelle. Surullisen kuuluisa Dawes-suunnitelma osattautuu olevan täynnään suuria ja vaarallisia puutteellisuuksia.

Tänne saapuneitten tiedotusten mukaan tullaan kesäk. 15 päivänä erottamaan yhden kaikkein tärkeimmän teollisuusyhtymän palveluksesta 165,000 työläistä ja 800 konttoripalvelijaa.

Teollisuuskriisin huipputilanteeseen kehittyminen on ollut huomattavissa jo useain viikkojen ajan. Siitä oli merkkejä huomattavissa kaksi viikkoa ennen kansainvälistä selkkausta, jossa käsiteltiin Hugo Stinneksen omaisuuksien uudelleen järjestämistä ja jakamista, ja jossa jo huomautettiin Stinneksen luomain jättiläisyritysten hajoamisesta. Nykyinen teollisuuskriisi osottaa, että Saksalla on nyt edessään vaikein taloudellinen tilanne, sitten Ruhrin valtauksen.

Luotettavista lähteistä saatujen tietojen mukaan nousevat Stinneksen velat 155,000,000 kultamarkkaan (31,000,000 dollaria), josta 110,000,000 markkaa lankeaa maksettavaksi heinäk. 1 päivänä.

Valtio- ja yksityispankkien taholta koetetaan kaikilla keinoin saada Stinneksen laitokset jaloilleen ehkäistäkseen niitten osittaisen kukistumisen.

Jos Stinnekselle kuuluvassa tavattoman laajassa teollisuuksien ketjussa tapahtuu edelleen vastoinkäymisiä, huojuttaa sellainen entuudestaankin löyhillä perusteilla olevaa koko Saksan teollisuuselämää.

Kun Stinneksen omaisuuksien uudelleen järjestelystä ilmotettiin julkisesti vasta vajaa viikko sitten, niin jo kolmen päivän kuluttua tiedotettiin tilanteen Thyssenin tehtailla olevan kriitillisen, uhaten niiden osittaista sulkemista.

Ennemmin on jo ilmotettu, että suurista Kruppin tehtaista tullaan heinäkuun 1 päivänä erottamaan 9,000 työläistä, ja että työssäpidettävien palkkoja tullaan huomattavasti alentamaan.

Veli Usmar julistettu syylliseksi miestappoon

Montreal. — J. T. Vleeschouwer, joka uskonnollisessa elämässä tunnetaan Veli Usmarina ja joka kuuluu Huberdeaussa, Que., olevan orpokodin palveluskuntaan, havaittiin täällä istunnossa olevassa lautakuntaoikeudessa syylliseksi miestappoon. Tuomio julistetaan oikeuden istuntokauden päättyessä. Veli Usmar oli syytteessä mainitussa orpokodissa olleen Hector Galarneau nimisen, kahdeksanvuotiaan pojan kuolettavasti polttamisesta kuumalla vedellä viime tammikuun 21 p. Syytetty oli pannut pojan kiehuvalla vedellä täytettyyn ammeeseen sen johdosta, että poika oli sisällisen pahoinvoinnin takia liannut vaatteensa.

Valamiehistölle pitämässään puheessa arvosteli tuomari ankarasti Veli Usmarin nuorta uhriaan kohtaan harjottamaa raakuutta. Usmarin todistettiin potkineen uhriaan ja kehottaneet toisia poikia kurittamaan häntä.

"Onnetonta, sairasta kahdeksanvuotiasta lasta, jolta kohtalo on vienyt vanhemmat ja joka on lähetetty laitokseen, jossa virkailijain tulisi osottaa isällistä rakkautta hoidettaviaan kohtaan", sanoi tuomari, "rangaistaan siksi, että hän sairasti tautia, jonka yli hänellä ei ollut valtaa. Miksi häntä kohdeltiin raa'asti, ellei siksi, että syytetty inhosi häntä? Miksi ei häntä yritettykään parantaa, ja kun hän kuoli, sen jälkeen, kun häntä keitettiin ammeessa kuin siankikkua, niin miten hänen rankaisijaansa puolustetaan? Väittämällä, että hänen isänsä oli narri ja että hän oli tyhmä ja kurittamisista mitään välittämätön."

3,000 neulomatyöntekijää menettänyt työpaikkansa New Yorkissa

New York. — Kolmetuhatta neulomatyöntekijää menetti New Yorkissa työpaikkansa toukokuussa, ilmottaa valtion teollisuuskomissioneri. Noin kolmesataa rauta- ja teräsmyllyjen työläistä menetti saman kuukauden aikana työpaikkansa, mutta rakennus- ja muutamien muiden työalojen työläisille ilmaantui vähän enemmän työtä. Tehtaissa työskentelevien työläisten luku aleni kuitenkin toukokuun ajalla yhdellä prosentilla.

"Valkokauluksisten" työläisten kansainvälinen perustettu

New York. — Ryntäys Amerikan "valkokauluksisten", keskiluokkalaisten työläisten järjestämiseksi aiotaan alkaa ensi syksynä, seurauksena "White Collar Internationalen" perustamisesta Saksassa, ilmotetaan tämän uuden järjestön Berliinissä olevasta päämajasta. Tähän uuteen kansainväliseen kuuluu noin puolimiljoonaa konttorityöläistä.

Vancouverin työläiset järjestyvät

Vancouver. — Tämän kaupungin ilmotetaan olevan nykyään yhden canadalaisen työväenliikkeen parhaimmista tukikohdista. Ammattineuvoston maaliskuussa alkama järjestämisryntäys on tuottahyviä tuloksia.

Kirvesmiesten, eli karpenterien union jäsenmärä on kohonnut viidestä sadasta yhdeksään sataan ja useitten toisten unioitten jäsenmäärä on myös kohonnut huomattavasti.

Uusia unioita on muodostettu automekanikoista, päreitten sahaajista, kalastajista, leipomotyöläisistä, ajureista, metsäkämppien keittäjistä ja puutyöläisistä. Näitten lisäksi on useita paikallisosastoja, joitten toiminta oli lamassa, herätetty henkiin ja saatu ripeästi toimimaan.

Majavien ja saukkojen pyynti Ontariossa kielletty valkosilta

Toronto. — Ontarion hallitus on hyväksynyt "order in councilin", joka kieltää majavien ja saukkojen pyynnin Ontariossa ja määrää, että "vain intiaanien sallitaan pyytää näitä eläimiä". Turkiskauppiaat saavat ostaa nahkoja intiaaneilta, mutta valkoihoisilla ei ole oikeutta pyytää näitä eläimiä. Charles McCrean lausunnosta päättäen, ovat turkiseläinten pyydystäjät tehneet itsensä syyllisiksi näiden eläinten pyydystämiseen kaikilla mahdollisilla keinoilla, kuten pesien räjäyttämisellä y. m.

Majavien ja saukkojen pyydystäminen on ollut luvallista vuodesta 1916 saakka, jolloin Ontariossa poistettiin kielto, joka oli ollut voimassa yhdeksäntoista vuotta. V. 1921 saatiin kaikkein suurin määrä näitä turkiseläimiä pyydystettyä, mutta sen jälkeen on saalis vuosi vuodelta pienentynyt.

Rapparit julistaneet suuren lakon

New York. — Rapparien union päämajasta ilmotetaan, että George A. Fuller, Thompson Starret ja Fred T. Ley yhtiöitten rakennustyöt New Yorkissa, Chicagossa, Detroitissa, Washingtonissa, Torontossa ja Philadelphiassa ovat julistetut lakkotilaan sen johdosta, että muurarien unio on, rapparien union presidentin ilmotuksen mukaan, rikkonut v. 1911 rapparien union kanssa tekemäänsä sopimusta ja kieltäytynyt ottamasta osaa neuvotteluihin uuden unioitten välisen sopimuksen laatimiseksi, josta piti neuvoteltaman unioitten, hallituksen työviraston ja työnantajien edustajien kesken.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

Toimittajat:

S. G. NEIL. ARVO VAARA.

VAPAUS (Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

General advertising rates 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:

Naimailmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa.
Avioliittoonmenoilmotukset 50c palstatuuma.
Nimenmuutosilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa.
Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa.
Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa.
Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, $50c lisämaksu muistolauseelta tai muistovärssyltä.
Halutaantiedot ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolmekertaa.
Tilapäisilmottajien ja ilmotusakenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen.

TILAUSHINNAT:

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.
Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.
Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään. paitsi asiamiesten joilla on takaukset.

Tiistain lehteen aijotut ilmoitukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Vapauden konttori ja toimitus: Liberty Bldg Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

Jos ette mil'loin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan personnallisella nimellä.

J. V. KANNASTO. Liikkeenhoitaja.

Työväenlehti

Työväenlehden tulee välittömästi kuvastaa työväen elämää ja sen taisteluja. Sen se voi tehdä vain silloin kun työläiset itse, välittömästi ottavat osaa sen sisällön luomiseen kirjotuksillaan ja tiedonannoillaan. Työläiskirjeenvaihtaja on se, joka proletarisoi lehtensä. Työläiskirjeenvaihtaja on osa siitä joukkotekijästä — työväestöstä, työläiskirjeenvaihtajain kollektiivista — joka vain työväenlehden tekee eläväksi ja tarkotuksenmukaisesti vastaavaksi.

Työväenlehdestä ja työläiskirjeenvaihtajasta kirjottaa Suomen Työväenjärjestöjen Tiedonantajassa K. Te. seuraavan meikäläisissäkiin oloissa paikkansapitävän ja huomioonotettavan palan:

Kun ottaa nykypäivinä käsiinsä minkä lehden hyvänsä, voimmepa sanoa työväenlehdenkin, sanoo kirjottaja, kuvastaa se useinkin vain ympärillämme olevaa porvarillista mailmaa ja sen yhteydessä olevia ilmiöitä. Porvarillinen mailma pyrkii määrättyyn suuntaan, ja se käsittelee vain niitä asioita, jotka ovat tälle pyrkimykselle eduksi. Siksi on sillä, sen lehdistöllä joka seudulla kirjeenvaihtajia, on tiedotustoimistoja j.n.e., joiden avulla se jotenkin pian saa tiedotetuksi kaikki asiat, jotka sitä kiinnostavat ja pyrkii siten antamaan tapahtumille omille pyrkimyksilleen edullisen leiman. Työväenlehti on suuremmassa tai pienemmässä määrässä pakotettu turvautumaan näistä uutislähteistä saatuihin tiedonantoihin.

Porvarillisessa yhteiskunnassa on kuitenkin olemassa jotakin muutakin kuin vain porvarillinen yhteisö, porvarillisine näkemyksineen ja pyrkimyksineen. Porvarillisessa yhteiskunnassa on olemassa työläismailma, kokonaisuus, jonka rajapuitteita ei aina kyllin selvästi nähdä, mutta joka kokonaan eroaa ympärillään olevasta. Mikä on työläismailmalle yhtenäistä ja tunnusmerkillistä, se on päinvastaista ympärillä vallitsevalle porvarismailmalle. Ja tämän vaikuttaa etujen vastakkaisuus. Siksi eivät porvarilehdet tahdokaan mitään tietää työläismailmasta ja sen tapahtumista. Työläismailman tapahtumat ovat sen pyrkimyksille haitallisia. Ja niistä ei juuri liioin mitään tiedotetakaan, ja jos se tehdäänkin, tapahtuu se vääristellen.

Työläisten lehden täytyy siis kuvastaa, kokonaisuutena ja päämäärällisesti, vain työväenmailmaa, vain sitä. Tämä kuvastuminen voi muodostua välittömäksi vain siten, että työläinen ryhtyy lehtensä tiedottajaksi, työläiskirjeenvaihtajaksi. Kun työväenlehden jokainen uutinen, jokainen tiedotus on työläiskirjeenvaihtajan kynästä lähtenyt, ja varsinaisten ammattitoimittajien työ jäänyt melkein pelkäksi teknilliseksi työksi, olemme lähellä ihannetta. Silloin työväenlehti kuvastaa välittömästi työväenmailmaa ja sen pyrkimystä. Silloin työläinen oppii kunnioittamaan omaa mailmaansa ja määrätietoisesti sitä ymmärtämään.

Kapitalismin pulma

Taantumuksellisen sanomalehden London Spectatorin toimittaja Strachey kirjottaa lehdessään mietelmiään maan taloudellisesta tilasta tavalla, joka sietää tulla huomioonotetuksi. Tällä tavalla tuo englantilainen kapitalistilehden toimittaja sanoo:

«Mikä on vikana meidän teollisessa mailmassamme? Mikä on ihmiskunnan 'rauhattomuuden' syy? Voiko olla olemassa masentavampaa tilannetta kuin on se, jonka me saamme edessämme nähdä? On olemassa yleinen puute niistä esineistä, joita ihmiset haluavat — liian vähä ruokaa, liian vähä vaatetta, liian vähä asuntoja, liian vähä tupakkaa, liian niukasti huvia, liian vähä kaikkia, niitä joita ihminen tarvitsee aineelliseksi mukavuudekseen. Sanalla sanoen, on olemassa puutteen tilanne, ja siis köyhyys, ihmiskunnan suurella massalla, joka ei ole syntynyt askeetiksi, itsekiduttajaksi eikä pidä itseään erakkona. Jos tämä niukkuus ja puute johtuisi siitä, ettei olisi olemassa kyllikși työvoimaa mailmassa tuottamaan riittävästi tavaroita, poistuisi tämä kurjuus ilman parannuskeinoa. Me olisimme saavuttaneet liikuntapiirimme rajan.

«Mutta tuottamisessa tarvittavan työvoiman puute ei ole syynä. Vaikeus on saada halukkaille ja kykeneville miehille työtä. Tämä merkitsee sitä, että ei ole olemassa ehdotonta tai oleellista puutetta, sellaista kuin sattuu silloin kun halla, tulva, heinäsirkat tai vihollinen laihot on tuhonnut tai rutto on tehnyt mahdottomaksi saada kylliksi miehiä peltoja muokkaamaan.

«Nykyaikainen pulma, se uusi yhteiskunnallinen työttömyyden tauti — vanhaan aikaan halusivat ihmiset leipää eivätkä työtä — ei johdu mistään aineellisesta vajaudesta tai häviöstä.

«Työläiset ovat valmiita. Tuotantolaitos ei ole koskaan ollut niin täydellinen tai niin tehokas. Kaikki teollisuuden raaka-aine odottaa käsittelemistä. Teollisuuskoneiston pyörät pyörivät sillä hetkellä kun sana sanotaan. Mutta sitä sanaa ei anneta. Ja kuitenkin on olemassa niin ilmeinen, niin kiihkeä tämän sanan sanomisen tarve! Mailma on nääntymässä nälkään rikkauden ja kyllyyden keskellä.»

Lukijasta tuntuu kuin kuuntelisi jonkun kommunistipuhujan puhetta. Eikö totta? Sellainen totuus näihin sisältyy. Sillä tavalla asia on.

Mutta mitä tehdä?

Porvarit, kapitalistit — ne, jotka sitä odotettua taikasanaa eivät sano, eivät voi sanoa — ja niiden tietomiehet, politikoitsijat ja muut, seisovat tämän pulman edessä avuttomina. Ei! Eivät kuitenkaan toimettomina. Ne vastustavat kaikilla voimillaan, kaikilla keinoillaan tätä mieletöntä järjestelmää poistamaan tähtäävää liikettä. Ne tekevät kaikkensa säilyttääkseen sellaisen asiaintilan, josta edelläollut paikkansapitävä kuvaus on.

Lloyd George sanoi äskettäin puheessaan Englannin parlamentissa — kuvailtuaan samaan malliin tilannetta maassa — että, kaikesta huolimatta on hän sitä mieltä, ettei tämä tilanne ole tuloksena kapitalistisesta järjestelmästä! Siinä sitä ollaan! Ja hän jatkoi jotenkin siihen tapaan, että jos kuitenkin perinpohjainen ja pikainen apu ei ole saatavissa (mistä?) voivat työläiset tulla siihen käsitykseen, että tämä sittekin on kapitalistisen järjestelmän seuraus!

Jotta työläiset eivät heräisi tätä tosiasiaa näkemään pannaan kapitalistisen järjestelmän kaikkien laitoksien voimat ja keinot käyntiin.

Historian totuus

Mussolinin lehti «Il Popolo d'Italia» on neuvoskellut Puolan hallitusta. Puolan hallitus pelaa tyhmää politiikkaa Neuvosto-Venäjään nähden, sanoo lehti. Mikä olisi Puola ilman bolshevistista vallankumousta? Sitä «suurta Puolaa ei olisi olemassakaan», sanoo lehti. «Kuitenkaan puolalaiset eivät näytä käsittävän, että ellei tsaarismia olisi kukistettu, ja jos Venäjä olisi jäänyt voittajamaiden joukkoon, niin olisi Puolasta muodostunut kokonaan erilainen valtio, kuin mikä siitä tehtiin Versaillesin rauhansopimusta laadittaessa.»

Totuushan näihin sanoihin sisältyy, historian totuus. Mussolinin hallitus, joka on ollut pakotettu tunnustamaan Neuvosto-Venäjän vallan, ei voi sitä totuutta kiertää.

Mutta ei vain Puola ole samassa asemassa. Samassa asemassa ovat muutkin reunavaltiot Suomi, Viro, Latvia. Niitä ei yksinkertaisesti olisi olemassa ilman Venäjän köyhälistön vallankumousta. Ellei sitä olisi ollut, olisivat ne nyt venäläisiä maakuntia. Niin olisi laita vielä siinäkin tapauksessa, vaikka tsaari olisi kukistunut, mutta porvaristo jäänyt valtaan. Vain köyhälistön vallankumous ne vapautti.

Mutta kuitenkin nämä pikkuvaltiot ärhentelevät työväenvaltiota vastaan suurten valtain käskystä.

Europan manner rahamaiden vasallimaana

Ranskalainen työväenlehti «Humanite» käsittelee eräässä kirjotuksessa Ranskan ulkomaista velkaantumista huomauttaen, että Ranskan velat Yhdysvalloille tarjoavat Wall Streetille jatkuvan kiristysmahdollisuuden. Muuten on kieltämätöntä, lausuu lehti, että jos jokin valtio meidän aikakautenamme ottaa suhteettoman suuria ulkomaisia lainoja, alistaa se vieraille valloille poliittisen määräysvaltansa. Itävalta, Unkari, Puola y. m. maat, jotka Lontoosta ja New Yorkista saamansa luoton avulla ovat «vakiinnuttaneet» valuuttansa, ovat sen kautta vain anglosaksalaisten poliittisia tarvekaluja. Saksasta on Dawessuunnitelman hyväksymisen jälkeen tullut Wall Streetin pankkiirien voittoa tuottava liiketoimi. Ja Yhdysvallat sekä Englanti pitävät yhä enemmän ja enemmän Ranskaa, Belgiaa ja Itävaltaa vasalleinaan, koska nämä ovat niiden velallisia, huomauttaa lehti.

— Se uskonnollinen verho, minkä peittämänä todellinen mailma nähdään, voi kadota yleensä vasta silloin, kun jokapäiväisen elämän käytännölliset olot esittävät ihmisille joka päivä ilmeisen järjellisiä suhteita toisiin ihmisiin ja luontoon. Yhteiskunnallinen elämänkulku, s. o. aineellinen tuotantoprosessi, heittää päältään salaperäisyyden sumuhunnun vasta silloin kun se joutuu vapaasti yhteiskunnallistuneiden tuotteena heidän itsetietoisen järjestelmällisen tarkastelunsa alaiseksi. — Marx.

— Tuotannonvaltaamisen kautta yhteiskunnan haltuun poistuu tavaratuotanto ja samalla tuotteen herruus tuottajaan nähden. Yhteiskunnallisen tuotannon anarkian tilalle tulee tietoinen järjestäminen. Taistelu yksilöllisen olemassaolon puolesta lakkaa. Sen kautta erkanee ihminen eräässä mielessä vasta lopullisesti eläinkunnasta, astuu eläimellisistä elämismuodoista todella ihmisellisiin. — Engels.

«Hallitus, joka laiminlyö itsensä turvaamisen, joutaakin kukistumaan»

Daily Workerissa kirjottaa J. Louis Engdahl:

Yhdysvaltain työnantajaluokka ilakoitsee siitä tuomiosta, jonka ylioikeus on antanut Gitlowin jutussa, antaen perustuslaillisuuden siunauksen. Yhdysvaltain kaikkein äärimmäiselle poikkeuslaille. Tuo ilakoitseminen on selvästi julkilausuttuna Chicago Journal of Commers julkaisun erään toimituskirjotuksen otsikossa, joka kuuluu: "Niin, vallankumous on lakivastaista."

Nykyisen samaten kuin tulevankin sukupolven lienee terveellistä tutustua mainitun kirjotuksen sisältöön. Se kuuluu seuraavasti:

Niin, vallankumous on lakivastaista.

Kysymys Yhdysvaltain hallituksen oikeudesta kieltää kaikkien sellaisten oppien levittämisen, jotka tähtäävät väkivaltaisiin, joko heti tai kaukaisessa tulevaisuudessa tapahtuviin, vallankumousyrityksiin, on tullut lopullisesti ratkaistuksi Yhdysvaltain ylioikeuden antamalla, Ben Gitlowin juttua koskevalla päätöksellä.

Päätöksen mukaan on New Yorkin valtiolla oikeus kieltää keneltä hyvään vallankumouksellisten oppien levittämisen, selitettäköönpä niissä sitten että vallankumousyritys tullaan tekemään vasta sadan vuoden kuluttua tai nyt heti, ja huolimatta siitä voidaanko tai ei, todistaa kenenkään menetelleen laittomasti sellaisten oppien levittämisessä.

Itsesäilyttämisvaisto on elämän ensimäisiä lakeja, niin hallituksille kuin yksilöillekin. Hallitus, joka laiminlyö itsensä turvaamisen, joutaakin kukistumaan. Jokainen hallitus, joka sallii vallankumouksellisten oppien levittämisen, ei ansaitse minkäänlaista sympatiaa silloin kuin vallankumous alkaa.

Ylioikeus on vahvistanut hallitusta turvaavan lakisäädöksen. Kommunistit eivät ole ristiriidassa edellä olevan julistuksen logiigan kanssa. Kommunistit ovat aina osottaneet, ja tulevat edelleenkin niin tekemään, että kapitalistiluokka ei tule vallastaan luopumaan vapaaehtoisesti, vaan että työläisten täytyy sen ottaa, ja pitää sen avulla kapitalistit kurissa. Sosialistit vain uskovat, että on olemassa joitakin rauhallisia keinoja, joilla kapitalismi voidaan lopettaa. He ovat kokeilleet rauhallisilla keinoillaan Europassa ja muuallakin maailmassa erikoisesti juuri sen jälkeen, kuin bolshevikit kohosivat valtaan Venäjällä, mutta rauhallisine keinoineen ovat he aina ja kaikkialla lopullisesti ajautuneet mustimman taantumuksen leiriin.

Yhdysvaltain ylioikeuden tuomarit, kapitalismin lailliset shakaalit, jotka yksityisomaisuutta puolustaessaan vainoavat kansan pohjajoukkoja, eivät ainoastaan ole julistaneet yhteiskunnallista vallankumousta lakivastaiseksi, mutta vieläpä vallankumouksellisten käsityksien levittäminenkin ehkäistään sillä perusteella, että "hallitus, joka laiminlyö itsensä turvaamisen, joutaakin kukistumaan."

Tuo kaikki on hyvää opetusta tulevaisuuden varalle. Jos yhteiskunnallinen vallankumous on lakivastainen, niin silloin työläisten ja köyhäin talonpoikain, kuin he ovat pystyttäneet neuvostovaltansa, täytyy myös yhtä päättäväisesti julistaa vastavallankumouksen lakivastaiseksi.

Jos kerran suurkapitalistien diktatuurilla on oikeus itsensä säilyttämiseen, kuten he väittävät, niin samaten tulee proletariaatin diktatuurilla voittonsa hetkensä olemaan yhtäläinen itsensäsäilyttmisoikeus työläisten käsityksen mukaan.

Juuri tuolle pohjalle perustuu neuvostovallan voitto Venäjällä. Samalla perustalla tullaan neuvostovaltoja pystyttämään ja ylläpitämään ajan tullen toisissakin maissa, kun työläiset ja köyhät talonpojat tulevat vakuutetuksi sellaisen menetelmän oikeudellisuudesta; ja kun heidän vakaumuksensa johtaa heidät taisteluun sen täytäntöön panon puolesta. Siten tulevat työläiset vahvistamaan lakisäädöksen itsensä turvaamiseksi.

Kapitalismi tullaan kukistamaan Yhdysvalloissa, aivan samaten kuin tsaarismi kukistettiin Venäjällä.

Tsaarismi vainosi ja koetti murskata bolshevismia. Kaiserismi julisti vallankumousliikkeen lakivastaiseksi. Samaa koettaa joukko fascistihallituksia Europan maissa tehdä tänä päivänä. Mutta siitä huolimatta vallankumouksen voima säännöllisesti kasvaa.

Ylioikeuden päätöksellä on tehty mitättömäksi liittovaltioitten "kansanvaltaisessa" perustuslaissa oleva "puhevapauspykälä". Se päätös osaltaan opastaa työläisiä käsittämään, ettei heillä voi olla puhevapautta, ennenkuin kapitalismi on kukistettu, ja työläisten valta on saanut vakavan aseman Amerikan työläisjoukkojen keskuudessa.

Vallankumouksellinen liike Hollannin Itä-Intiassa

Vallankumouksellinen liike Jaavan saarimaassa on saanut sellaisen muodon, että porvaristo ja hallitus pitää sitä mitä suurimpana siirtomaavaltansa vaarana. "Volkeraad" — vastaa parlamenttia — uhrasi suuren osan sille varatusta ajasta keskusteluun keinoista, joilla voitaisiin hillitä kommunistien toimintaa. Huolimatta vallanpitäjien eläimellisestä vainosta on kommunismi Jaavassa todella edistynyt. Orjuutetun joukon poliittinen elämä on kommunistien johtama. Tämän tekee mahdolliseksi se häpeällinen omanvoitonpyyntöinen kohtelu, jolla hallitus käsittelee väestöä.

Valkoinen Sarekat Islam jaavalaisten puoluejärjestö, on niin usein pettänyt työläiset, että he luottavat yksinomaan kommunistien johtoon. V. 1917—1918 kansan Sarekat Islam käsitti satoja tuhansia jäseniä. Europalaisten tekemää poikkeusta lukuunottamatta kaikki kommunistit olivat tämän liiton jäseniä ja muodostivat liiton ytimen. Yleinen johto oli jaavalaisen Tjokro Aminoton ja sumatralaisen saarnaajan August Salimin käsissä. Näiden johtajien suurista virheistä huolimatta ovat europalaiset kommunistit koettaneet työskennellä yhdessä heidän kanssaan. Kun Sarekat Islamin kongressi helmik. v. 1923 karkoitti kommunistit, alkoi molemminpuolinen taistelu. Kommunistien onnistui luoda voimakas Punainen Sarekat Islam (vastapainoksi dellämainitulle valkoiselle) ja parhaimmat ainekset vanhasta Sarekat Islamista menivät kommunistien mukaan. Tjokro ja Salim taistelivat kommunisteja vastaan väittämällä, että he tahtovat hävittää Islamin uskonnon.

Tjokro tahtoi antaa Sarekat Islamille demokraattis-uskonnollisen luonteen ja perinpohjin eroittaa sen toisenlaisista pyrkimyksistä. Jo ennen hajaantumistaan oli Sarekat Islam tullut sisäisesti heikommaksi ja näin isku, jonka johtajat Trokro ja Salim suuntasivat omaa järjestöänsä vastaan, teki tämän kansanjärjestön pitkäksi aikaa, ehkä ainaiseksi, kykenemättömäksi taistelemaan hollantilaista imperialismia vastaan.

Koska hallitus on tietoinen tosiasiasta, että vasemmistoainekset tulevat aina voimakkaammiksi ja oikeisto aina heikommaksi, niin se on tehnyt kaikkensa avustaakseen Tjokroa ja Salimia taistelussa kommunisteja vastaan, ja tässä tarkoituksessa se tukee vanhaa ja pirstoutunutta Sarekat Islamia rahoilla sanomalehteä varten, ja johtajat koettavat vaikuttaa joukkoihin väitteillä, että kommunistit ovat anti-islamisteja, islamin vastustajia. — Tähän hetkeen ei hallituksen työskentely ole kantanut hedelmää.

Päinvastoin Punainen Sarekat Islam kasvaa joka hetki. Muutamassa kuukaudessa se onnistui perinpohjin syrjäyttämään Tjokro-järjestöt monissa tärkeissä kaupungeissa ja kylissä ja saattamaan kansanliikkeen johdon kommunistien käsiin.

Tämä selveni parhaiten elok. 31 p. 1924, Hollannin kuningattaren syntymäpäivänä, jolloin monissa kaupungeissa ja kylissä oli mielenosoituksia; joissakin kaupungeissa otti niihin osaa työläisiä ja talonpoikia 6,000:sta—7,000:een.

Myöhemmin kommunistit ovat antaneet Punaiselle Sarekat Islamille nimen "Sarekat Raja" (Kansan liitto). Se jäi kuitenkin organisatsionalisesti yhteyteen kommunistipuolueen kanssa. Järjestömuoto luotiin kommunistisessa hengessä ja voimakas puoluekuri myös luotiin. Tämän kommunistipuolueen ja Sarekat Raja'tin kanssa tuli ainoastaan sotaisa aines järjestyneeksi Hollannin siirtomaissa. Viime aikojen kansanliike on perinpohjin kommunistien johdossa, tosiasia, joka porvaristonkin täytyy myöntää.

Hollannin Itä-Intiassa on useita poliittisia puolueita. Esim. "Boedi Oetomo", "Persarekat Ambon", "Indo-Europeesch Verbond", "Sociaal Democratische Partei", "Natsional Indische Partei" on vapaaehtoisesti hajonnut, kun sen johtajat olivat sitä mieltä, ettei parlamenttaarinen toiminta ole mahdollinen nykyisen taantumuksen aikana ja puoliporvarillinen johto halusi vain yksinomaan parlamenttaarista toimintaa.

"Politik-ökonomische Bund" vastustaa ainoastaan europalaisia ja on oppositsionissa kommunisteihin nähden. Sosialidemokraatit, joiden vaikutus väestön keskuudessa ei ole merkityksellinen (he ovat ainoastaan harvoja maahan muuttaneita europalaisia älymystön jäseniä) kuluttavat aikansa kommunistien "arvostelussa". Toiset puolueet, jotka ovat enemmän tai vähemmän luonteeltaan porvarillista, tähtäävät kansallisiin päämääriin. Nämä puolueet eivät ole voittaneet mitään huomattavampaa myötätuntoa joukkojen keskuudessa.

Boedi Oetomo, joka pääasiallisesti edustaa kansallisen intelligenssin etuja, on viime aikoina kärsinyt sisäisistä riidoista.

Monet niistä, jotka ovat olleet äskenmainittujen puolueiden jäseninä, ovat liittyneet kommunistipuolueeseen tunnustaen, että yksinomaan se työskentelee joukkojen kanssa heidän päivittäisissä taisteluissaan. Toiset puolueet ovat kadottaneet hyviä johtajiansa, sensijaan kuin kommunistit lujittuvat siinäkin suhteessa. Esim. Hadji Misbah, National indische puolueen saarnamies, liittyi kommunisteihin ja julisti vastapainoa valkoisen Sarekat Islamin uskonnolliselle propagandalle. Hadji Misbah tuli karkoitetuksi hallituksen toimesta sitten Uuteen Guineaan.

Porvarillinen sanomalehdistö lyö rumpua "aasialaisesta bolshevikivaarasta". Hallitus hajoittaa kokouksia asevoimin, vangitsee ja kiduttaa toimihenkilöitä.

Että taloudellinen väestön kuristaminen erittäinkin maassasyntyneen väestön keskuudessa, on kasvanut, siitä ei ole epäilystäkään. Alhaiset palkat, lisääntyvä verotus, kaupan ja teollisuuden rappeutuminen, kaikki nämä ovat nähtävissä.

Kun lapset eivät saa kouluopetusta, ovat kommunistit perustaneet kouluja ja tässäkin ovat he voittaneet suurta kannatusta väestön keskuudessa, joka halukkaasti lähettää lapset näihin kouluihin.

Lukuunottamatta Jaavaa, on kommunistiryhmiä muodostunut Sumatralle, Borneolle ja Celebekselle, joita vastaan ovat saarien vallanpitäjät voimakkaasti taistelleet. Monet kommunistit istuvat vankiloissa tai ovat ajetut maanpakoon.

Hollannin porvariston vainosta huolimatta edistyy kumousliike askel askeleelta, ja vaino ei kykene peloittamaan taistelijoita.

Näillä saarilla asuvat kiinalaiset (heitä oli v. 1921 513,355 miestä ja 291,292 naista), jotka ovat enimmäkseen teollisuustyöläisiä, ovat myötämielisiä kommunisteille ja heillä on kiinankielisiä sanomalehtiä, joissa hyökätään terävästi hollantilaista hallitusta vastaan.

Vallankumousliike, ennenkaikkea kommunistinen, edistyy Hollannin siirtomaissa. Kaupan laskeutuminen, palkkojen huonontuminen, työttömyys ja hallituksen taantumuksellinen politiikka kiihoittavat taistelua väestön ja hollantilaisen porvariston välillä voimakkaammaksi.

Lisättäköön, että väestön täytyy kantaa raskas finanssitaakka laivaston lujittamiseksi. Hallitus on pakoitettu lisäämään sitä imperialististen suurvaltain, Iso-Britannian ja Amerikan puristuksesta, jotka jo kauan sitten alkoivat lujittamaan laivastoasemiansa Tyynellämerellä tarkoituksella jatkaa imperialistista politiikkaansa.

Yhdeltä puolen siis: sodan vaara; toiselta puolen: kasvava ja lähestyvä idän kansojen vallankumous.

Yleisöltä

Yhtenä K.-O. piiritoimikunnan jäsenenä haluan lausua eriävän mielipiteeni tuohon selostukseen nähden, koskien puhujan lähettämistä Beaver Laken kesäjuhlille. Olen täydellisesti kirjotuksen takana siihen asti kun alkaa: "Samalla piiritoimikunta kehottaa j.n.e." Tähän asti on kirjotus kokouksen kanssa yhtäpitävä, vaan tästä kirjotuksen loppuosasta vastatkoon kirjottaja itse.

Olga Asiala.

KUN OLLAAN TOHVELIN ALLA

"Kun menin naimisiin", kertoi ystävä ystävälleen, "sovimme vaimoni kanssa siitä, että minä saisin vallan kaikissa tärkeissä asioissa, hän kaikissa toisarvoisissa asioissa."

"No kuinkas kävi?" uteli ystävä.

"Tähän mennessä ei ole tapahtunut mitään tärkeää", kuului vastaus.

Port Arthurin uutisia

Kaikkia sekakuoron jäseniä pyydetään saapumaan harjotuksiin keskiviikkona t.k. 15 päivänä kello 7 illalla. Kaikkien laulajien on oltava täsmälleen harjoituksissa, sillä osan laulajista pitää mennä samana iltana vielä kappaleen harjotuksiin.

Vielä joku sana Port Arthurin ja Fort Williamin osastojen yhteisistä kesäjuhlista. Juhlat alkavat juhlatansseilla ja kappaleella, tanssit Arthurin osaston talolla ja kappale Fort Williamin osaston talolla. Juhlakappaleena on niin kuin ennen jo ilmotettiin "Verijuhlat", 4-näyt. Kappale esitetään Arthurin ja Williamin osastojen yhteisillä voimilla. Sunnuntaina ollaan kentällä minne kokoonnutaan kello 11 aamulla. Kenttäohjelma on koetettu saada hyvin mukaansa tempaavaksi. Port Arthurin osaston seka- ja mieskuoro tulee esiintymään juhlissa. Urheilupuolesta on myös koetettu pitää huolta, että urheiluun innostuneillakin on huvinsa. Kaikkein huvittavammaksi voi muodostua Arthurin ja Williamin osaston välinen köydenveto, joka tapahtuu 6-miehisessä joukkueessa, ja sitten se palkinto mikä on siinä voittajille järjestetty. Auto kuljettaa Arthurista yleisöä 10 sentin maksua vastaan kentälle Inter City puistoon. Sitten sunnuntai-iltana esitetään Williamin osaston näyttämöllä uudestaan kappale "Verijuhlat", joten niille tulee tilaisuus tulla katsomaan, jotka eivät ole tilaisuudessa lauantaina pääsemään. Kaikki juhlille.

Sanomalehtiasiamiehet Arthurissa on vähän niinkuin laiskiintuneet kesän tullen, kuitenkin pitää meidän pitää velvollisuutenamme olla yhtä uutterasti toiminnassa kuin talvellakin, sillä sanomalehdistömme on parhain agitatsioniväline työläisten keskuudessa. Jokainen asiamies siis toimintaan. Samoin kaikkia Arthurin asiamiehiä pyydetään saapumaan yhteiseen asiamiesten kokoukseen maanantaina t.k. 22 päivänä kello 7.30 illalla. Kokous pidetään Vapauden kirjakaupassa.

Joutui junan alle. Yrittäessään nousta liikkeelläolevaan C. P. R:n tavarajunaan Murillon lähellä, joutui Angus MacNeil vaunujen pyörien alle, jotka ruhjoivat ja lähes kokonaan irroittivat hänen molemmat raajansa irti ruumiista. Tunnottomassa tilassa löysivät eräät autoilijat loukkaantuneen ja toivat McKellar-sairaalaan Fort Williamiin, jossa hän kuoli kolme tuntia myöhemmin. Taskuista löydetyistä papereista kävi selville, että loppunsa saanut oli entinen sotilas ja sittemmin työskennellyt Rosedale hiilikaivoksella Albertassa sekä otaksuttavasti ollut matkalla Cobaltiin, jonne hänellä oli valmiina hiilenkaivajain union muuttokortti. Erään sukulaisensa tiedonannon mukaan oli vainaja surullisen kuuluisan Besco-teräsyhtiön yleisen tarkastajan veli, Sydneystä, Nova Scotia.

Ilkityön seurauksena oli neljällä autossa olijalle käydä huonosti. Mrs. Ellen McFarlanen ajama Chevrolet auto, jossa olivat ajajan mies ja pari muuta henkilöä lisäksi, törmäsi iltapimeällä tienpoikki pingoitettuun, vahvaan piikkilankaan Kakabeka Sidingissa seurauksella, että auton etupuoli viskaantui tiensivuun. Auto oli kulussa hyvää vauhtia ja jos piikkilanka olisi ollut yllempänä kun se oli, se nim. koski suojeluslasin alapuolelta autoa, olisivat autossa olijat kenties saaneet ruveta päättöminä etsimään omia päitään iltapimeässä. Poliisit etsivät ilkityöntekijää.

Kämiläisille oma "rauhantuomarinsa". R. Falshaw, Kaministikwiasta on nimitetty "rauhantuomariksi" paikkakunnalleen, joten suomalaisten farmarienkaan ei ole kaikissa pikkuasioissa lähdettävä kaupunkiin asti.

Nuoriväki menotuulella. Holly Clapp, viidentoista, ja Claudy Cameron yhdentoista ikäiset fortwilliamilaiset pojat ovat olleet kateissa sitte viime lauantain, jolloin heidät viimeksi on nähty iltamyöhällä C. P. R:n asemalla. Sen jälkeen ei heistä ole saatu mitään tietoa. Vanhempi pojista, korkeakoulun oppilas, on joku aika takaperin tahtonut jättää koulunkäynnin, mutta vanhemmat eivät ole siihen suostuneet, joten poika on nähtävästi päättänyt itse ottaa "vapautensa" ja saanut houkuteltua itseään nuoremman ystävänsä matkaansa. Kumpaisellakaan ei, vanhempien tietämän mukaan pitänyt olla rahaa eikä eväitä varattuna. On kuitenkin luultavaa, että pojat ovat junalla menneet, minne, siitä yrittävät poliisit saada selvää.

Samoin on menotuulen valtaan joutunut kuudentoista ikäinen Marie Rocco niminen italialainen tyttö, joka hyvin varhain saman päivän aamuna on kadonnut palveluspaikastaan, kenenkään tietämättä,

Tilivelat maksettava

Vapauden asiamiesten, ilmottajien ja niiden osastojen jotka ovat Vapauden liikkeelle velassa sekä kaikkien asiakkaiden on katsottava että tilivelat tulevat tämän kuukauden ajalla suoritetuiksi, sillä puolivuosi tilipäätös tehdään tk. lopussa ja siksi pitää velat olla maksettuna.

Tehkää suoritukset mahdollisimman aikasin ja viimeistään niin että rahat ehtivät Vapauden konttoriin ennen kuukauden loppua.

Muistakaa että autatte Vapauden liikkeen henkilökuntaa ja siten omaa liikettänne, jos lähetätte suorituksen niin ettei sitä tarvitse personallisilla kirjeillä karhuta.

Toverillisesti

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
Box 69, SUDBURY, ONT.

Rahaa Suomeen

Kurssi

Smk. 39.10

Dollarista

LÄHETYSKULUT:

40c lähetyksistä alle $30.00, 50c lähetyksistä $30—$59.99 asti, 75c lähetyksistä $60.00—$99.99 ja $1.00 kaikilta $100.00 taikka sitä suuremmilta lähetyksiltä. Sähkösanomalähetyksille on kulut $3.50.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan A. Hautamäki, 957 Broadview Ave.

Sudburyssa ja ympäristöllä asuvat voivat käydä Vapauden konttorissa tiedustamassa erikoiskurssia.

Laivapilettejä myydään. Tiedustakaa piletiasioita.

VAPAUS
Box 69. Sudbury, Ont.

minne hän on joutunut. Joitakin työvaatteitaan vain on jäänyt jälelle. Tyttö on ollut kaikin puolin säännöllinen ja pidetty palveluspaikassaan, eikä milloinkaan osoittanut maailmalle lähtöhalua, joten vanhemmilla on kokonaan arvoituksena tytön katoaminen.

Ford puski lehmää — mies loukkaantui. Cloudbayläinen farmari R. W. Downs sai pahoja ruhjevammoja jäädessään mäen menneen auton alle International maantiellä, muutamia maileja kotoaan viime tiistaina. Downs oli Percy Clappin ajamassa fordissa laskemassa mäenharjalta alas, kun samassa syöksähti äkkiä pari lehmää metsästä tielle, jolloin auto törmäsi niihin, mennen kolmasti ympäri, jääden ylösalasin ja Downs sen alle. Ajuri pelastui loukkaantumatta, vaan Downs oli useita tunteja tiedottomana ja luultavasti katkesi häneltä niska sekä tuli muitakin vammoja. Ford meni kokonaan rauskaksi ja toinen lehmistä oli tapettava.— J.

Toronton uutisia

Osaston kokouksessa kesäkuun 7 päivänä hyväksyttiin uutena jäsenenä osastoon Ida ja John Aalto. Kaupungissa olevien puolueen eri osastojen yhteinen kenttäjuhla vietetään heinäkuun 4 päivä. Osaston edustajaksi juhlaa valmistavaan toimikuntaan valittiin J. Kahila.

Kesän kenttäjuhlatoimikuntaan valittiin Axel Hill, jo samalla velvotettiin toimimaan järjestämään kenttäjuhlat heinäkuun ensi päivänä, joka on juhlapäivä, niinkutsuttu Dominion-juhla.

Osaston edustaja kaupungin keskuskomiteassa, tov. A. Hautamäki raporteerasi kokoukselle, että keskuskomitea on puolueesta erotannut kaupungissa olevan juutalaisen osaston, jossa on ollut erimielisyyttä jäsenien kesken jo pitkän ajan. Toiset yksinomaan haluavat kannattaa ja kerätä varoja Yhdysvalloissa ilmestyvälle juudankieliselle puoluelehdelle, ja osa taasen haluaisi, että Canadassa olevaan juudankielistä, kerran kuussa ilmestyvää puoluelehteä olisi tuettava ja se kohotettava useamman kerran kuukaudessa ilmestyväksi. Tämän riidan lopettamiseksi sanotun osaston keskuudesta päätti keskustoimikunta lopettaa osaston toiminnan ja järjestää osaston uudelleen.

Osaston naisjaoston toimeenpanemista myyjäisistä Victorian päivänä ilmotti osaston rahastonhoitaja olleen tuloja osastolle $456.58. Kokous lausui toverilliset kiitokset naisjaostomme toverittarille uutterasta työstään ja hyvin onnistuneiden myyjäisten toimeenpanemisesta, joista puhtaat tulot osastolle oli suuremmat kuin koskaan ennen.

Yhteiseen Suurbritannian Työväenpuolueiden edustajakokoukseen Canadan Työväenpuolueen edustajakuluja päätettiin korvata kymmenellä dollarilla. Sinne lähettävät edustajan kaikki Britannian alusmaat, joissa on Työväenpuolue, ja niinpä Canadan Työväenpuoluekin, jossa osastomme, kuten koko proletaarin oma puolueemme on edustettuna, lähettää kaksi edustajaa. Sanottu kokous pidetään Englannissa Lontoon kaupungissa tämän kuluvan vuoden heinäkuun lopulla. Mikäli on saatu tietää, tulee täältä lähetettävistä edustajista toinen olemaan Canadan kommunistipuolueen sihteeri, tov. MacDonald, joten puolueellamme tulee olemaan sanotusta kokouksesta ehkä jonkunmoisia etuja.

Osastomme jäsen toveritar Olivia Kauhanen pyysi kokoukselta lupaa saada kerätä kaupungissa varoja Elvi Riekko nimiselle nuorelle tytölle, joka joku aika sitte saapui kaupungin sairaalaan Sudburyn seuduilta, ja joka on äärimmäisessä puutteessa sekä lisäksi pieni lapsi hoidettavanaan. Kokous myönsi sanotun keräysluvan huolimatta vaikka ei kyseessä oleva Elvi Riekko olekaan osastomme jäsen.

Johtokunnan puolesta ilmotettiin, että tov. L. Kotimäen maastakarkottamisen on johtokunta saanut estetyksi kuuden kuukauden ajaksi sillä ehdolla, että tov. Kotimäki tämän ajan kuluessa maksaa hänelle sairauden ajalla koituneet hoitokustannukset kaupungin sairaalalle, jonka vuoksi sanottu karkotusmääräys alettiin, ilmottaa siirtolaisvirasto Ottawasta.

Osaston jäsenille päätettiin tiedottaa, ettei heillä ole oikeutta yksityisesti ilman osaston lupaa alkaa keräämään varoja, vaikka avun tarvitsija olisi osaston jäsenkin. Kaikki avunkeräykset, olkoon ne muodossa missä tahansa, on esitettävä osastolle ja sen kautta keräykset järjestettävä. Tämä kaikkien väärin käyttöjen välttämiseksi.

Kaupungissa olevat eri kieliset kommunistipuolueeseen kuuluvat naistoverit ovat järjestäneet yhteisen kokouksen kesäkuun 25 päivän illaksi englanninkielisen osaston huoneustolle Gerrard St. No. 2, johon myös osastomme naistovereita pyydetään saapumaan runsaslukuisesti. Asian huolehtiminen, että mahdollisemman monet osastomme naisjäsenet sinne saapuvat jätettiin naisjaostomme huoleksi. Tilaisuudessa puhuu yksi puolueemme kyvykkäämpiä naistovereita, Annie Buller, sekä lisäksi keskustelua tärkeistä naiskysymyksistä, jotka ovat puolueemme asioiden yhteydessä. Siis muistakaapa naistoverit tämä välttämätön kokouksemme ja saapukaa joukolla, edustamaan puolueemme suurinta osastoa kaupungissa.

Tov. A. Hautamäki ilmotti, että järjestön keskusvirastosta on vetoomus lähetetty kaikille järjestömme osastoille, jossa etupäässä vedotaan osastomme naisjaostoihin, kehottamalla heitä avustuksen hankkimiseen oikeustaistelua varten pelastaaksemme järjestömme yhden toimitsijan virkavallan kynsistä. Yksi järjestömme vanhimpia jäseniä, toveritar Sanna Kannasto on joutunut vangituksi, ollessaan käymässä Yhdysvalloissa. Asian lähemmät toimenpiteet jätettiin naisjaostolle.

Eri paikkakunnilta

WEBSTERS CORNERS, B. C.

Länsipiirin yhteiset kesäjuhlat, joista jo kerran aikaisemmin Vapaudessa selostin, tulemme viettämään Vancouverissa kesäk. 30 ja heinäk. 1 p. Sillä ajalla se parhaiten sopiikin, sillä ainakin metsämiehet tulevat saamaan vapautta siihen aikaan, ja luultavasti muillakin teollisuusaloilla, joten silloin on parhain tilaisuus työläisillä ottaa osaa yhteisiin juhliimme. Olenpa jo kuullut kuiskeita, että juhlille mennään Vancouveriin vaikka ei olisi kenkiäkään; ja minä olen siinä kysymyksessä aivan samaa mieltä juuri siksi, että noin harvinaista tilaisuutta ei ole aina, jos korkeintaan kerran vuodessa. Ja juuri siksi se onkin järjestetty vuoden kauneimpaan ja luonnon ihanimpaan aikaan, luonnon suloiseen helmaan.

Niin onhan se sekin, että saa edes parikaan päivää olla vapaana missä haluaa, ja jos missään niin noilla kesäjuhlilla saamme nauttia huvista ja vapaudesta. Siellä saamme tervehtää tuttaviammekin, joita emme ole nähneet moneen vuoteen. Ja entä se suuri voimain kokoomus ja luokkahenki, joka silloin meidät sitoo toinen toisiimme, ja niin ollen tulemme paremmin ymmärtämään toinen toisiamme. Silloin voimme porvareille osoittaa, että me työläisetkin saamme jotain suurta ja omintakeista aikaan, joten emme tarvitse työläisinä turvautua porvarillisiin huveihin ja kekkereihin, joilla ei ole muuta tarkotusta, kuin estää työläiset omintakeisesta toiminnasta. Niin juuri. Meillä tulee olemaan järjestetty oma kesäjuhlamme ja huvimme Vancouverissa yllämainittuna aikana.

Siellä meillä tulee olemaan monenlaista ohjelmaa oikein porvoon mitalla. Näytelmäkappaleitakin tulee olemaan tilaisuudessa ainakin neljä, ja kuvaelma viidenneksi. Näytelmät ovat aatteellisia ja humoristisia. Täältä Websters Corneristа yksistään tulee näytelmä nimeltä "Politiikan pyörteissä", oikea naurupilleri, ja kuvaelma nimeltä "Isän haudalla", ja lisäksi puhe y. m. ohjelmaa. Samalla mitalla kuuluu tulevan Port Moodistakin ja ladysmithiläisetkin kuuluvat olevan laidulla. Vancouverilaisilta seuraa itsestään, sillä he ovat kotonaan. Puheita tilaisuudessa tulee olemaan useampiakin, runoja, kupletteja y. m. Juhlapuhujan tulemme saamaan Yhdysvaltain puolelta. Toveri Parras Astoriasta on lupautunut meille juhlapuhujaksi, jos ei mitään satunnaisia esteitä tule. Jos Parras ei sattuisi jonkun syyn takia pääsemään, niin tulee joku toinen, vaan joka tapauksessa tulemme saamaan sieltä puhujan. En sano nyt enempää, vaan sitte kun juhlille mennään niin siellä sitten tavataan ja pidetään hauskaa kokonaista kaksi päivää ja illat vielä päälle päätteeksi.

Työn uhri. Tapaturmaisen kuoleman uhriksi joutui täällä Robert Kirkpatrick, kansallisuudeltaan canadalainen, tämän kuun 4 päivänä. Ajaessaan parivaljakollaan setripuupylväitä metsästä ulos, kaatui hänen päähänsä mätä puunpökkö, sillä seurauksella, että niska murtui ja kuolema seurasi jonkun tunnin kuluttua. Häneltä jäi vaimo ja yksi tytär, jotka asuvat Vancouverissa ja yksi veli täällä Webster Cornerissa. — Vesipoika.

SPRUCEDALE, ONT.

Johnsonin kämpältä. Koska Soosta lähtiessämme huudettiin, että menette rikkuriksi Sprucedaleen, niin täällä yleisessä kämppäkokouksessa valitsivat allekirjoittaneen raporteeraamaan Vapaus-lehdessä.

Silloin kuin Soosta läksimme niin oli tiedossa, että maksetaan $3.50 koortilla, vaan tänne päästyämme luvattiin 4 dollaria, mutta kun emme pitäneet kiirettä töitten alkamiseen niin saimme nousemaan $4.25 ja jos kuka on loppuun asti niin saa $4.50, joka koortilta minkä tekee. Siis vaikka ei joukkomme olekaan sataprosenttisesti järjestynyt, niin siitä huolimatta on se ollut yksimielistä, joka osottaa sitä, että yhteisymmärrys on voimaa.

Samassa kokouksessa myös keskusteltiin järjestymisestä ja järjestyneitten joukkojen mahdollisesta voimasta. Keskustelun yhteydessä allekirjottanut selosti muutamalla sanalla L. W. I. U. of Canadan periaatteita kuinka se on ainoa unio tällä mantereella, joka on hyväksynyt Punaisen Taloudellisen Internatsionalen ja myös niistä toimeenpiteistä mihin Ontarion piirin toimeenpaneva komitea on ryhtynyt union eteenpäin viemiseksi.

Samalla myös kokous päätti tiedoksi antaa toisilla paikkakunnilla oleville tovereille, etteivät lähde tänne rahojansa ajelemaan turhaan koska ei täällä ole töitä kovinkaan saatavissa kuin tämä on farmiperukkaa ja farmareitten metsät eivät ole sellaisia, että niihin kannattaisi kovinkaan tulla töitä hakemaan etenkin suuremmilta metsä ja teollisuusperukoilta. — J. Nikkanen.

Runoilija syytettyjen penkillä

Joku aika sitten ilmestyi Ranskassa kirja, jonka nimenä on Kaunokirjalliset syytejutut XIX vuosisadalla. Siinä selostaa kirjantekijä Alexander Zevaes sananvapauden sorron huippusaavutuksia, kirjallisuuteen kohdistuneita oikeusjuttuja Ranskassa 19:nnellä sataluvulla. Siinä saa lukea poliisivainoista, joiden kohteena on ollut sellaiset miehet kuin Flaubert, Concourt-veljekset, Baudelaire, Catulle, Mendes Richhepin y. m. — kaikki kuuluja mestarikirjailijoita.

Suurin osa tästä kirjasta on kuitenkin omistettu suurelle ranskalaiselle valistusajan kansanrunoilijalle Pierre Jean de Berangerille (1780—1857) ja niille kolmelle oikeusjutulle, jotka pantiin vireille häntä vastaan "laillisen yhteiskuntajärjestyksen ja siveyslakien vastaisesta runoilustaan. Rajoitumme selostamaan vain ensimäisen oikeusjutun pääkohtia, joka on omansa valaisemaan näiden poliittisten vainojuttujen koko naurettavuuden.

Beranger, joka kotimaassaan on yhtä tunnettu, ihailtu ja rakastettu, kuin hänen aikalaisensa C. M. Bellman Ruotsissa, ei laulanut vain viinistä ja naisista ja olemassaolon ilosta, vaan on kaiuttanut soinnukasta lyyraansa myös vapauden ylistämiseen. Mestarillisena runoseppona osasi hän laulaa niin, että hänen runonsa saivat ihmissydämet liikutuksesta värähtelemään, ja hänen laulunsa tulevat säilymään yhtä kauan, kuin se kieli, joka oli hänen runoiluvälineenään.

Jos tahtoo oppia tuntemaan tämän ensimäisen, mestarirunoilijaa vastaan ajetun syytösjutun esihistorian, on mielikuvituksessa siirryttävä erääseen vähäiseen, Pariisin lähiympäristössä siihen aikaan olleeseen ravintolaan, jonka nimenä oli "Le cabaret de la mere Laguet". Se oli kirjailijaseura "Vihreän myllyn" kokouspaikka. Beranger oli sen puheenjohtaja. Mutta lyhyessä ajassa kasvoi seuran jäsenmäärä niin suureksi, ettei pikkuiseen ravintolaan mahtunut niin monta — tuhatkunta — henkeä. Silloin nostettiin pöydät ulos läheiselle kedolle ja välistä sattui niinkin, että siellä oli yli sata pöytää ja kunkin ääressä istumassa 8—10 henkeä. Puheenjohtajan paikalla istui suuri runoilija ja hänen nuijanaan oli iso tammisella kädensijalla varustettu haarikka. Liemen tarjoilun loputtua, koputti puheenjohtaja kolme kertaa valtavalla nuijallaan pöytään käskeäkseen kaikki vaikenemaan. Kaikki nousivat silloin seisoalleen ja noin tuhat kaksisataa ääntä lauloi pöytälaulun. Sen jälkeen kolme uutta koputusta pöytään muijalla. Miehet, naiset ja lapset istuivat jälleen pöytään ja yhteen tuntiin ei kuulunut mitään muuta, kuin lasien kilinää sekä veitsien ja laarukoiden kolinaa.

Jälkiruokaa syötäessä antoi Beranger jälleen kuulua nuijansa koputukset ja ilmoitti, että "nyt oli aika käsissä, ei pakista tyhjänpäiväistä, vaan laulaa täydestä sydämestä". Ja nyt laulettiin laulamasta päästyäkin — eri runoilijain, vaan enimmäkseen Berangerin sepittämiä lauluja.

Tällaista perin viatonta ilonpitoa ja hilpeätä seurustelua tapahtui näissä "Vihreän myllyn" kokouksissa. Mutta kauan ei saatu olla rauhassa. Seuran keskuuteen oli luikertautunut muuan luihu petturi, aito-Juudas. Hän oli eräs Martainville- niminen mies. "Valkolippu"-lehden toimittaja. Sanomalehdessään hälyytti hän poliisin liikkeelle, kirjoittamalla, että "Vihreä mylly" on vaarallinen seura, ja tästä ajasta alkavat Berangeriin kohdistetut vainot.

Vain pari päivää senjälkeen julkaistiin määräys hänen runokokoelmansa "Chansons" (Lauluja) koko painoksen (10,000 kpl.) takavarikoimisesta ja kohta senjälkeen haastettiin hän itse oikeuteen. Runoilijaa syytettiin m.m. siitä, että hän muka oli "loukannut hyviä tapoja sekä yleistä ja uskonnollista moraalia ja herjannut kuningasta."

Jutun käsittely alkoi jouluk. 8 pnä 1821. "Ja se vasta olikin kaunis oikeusjuttu!" huudahtaa Zevaes ja jatkaa: "Senaikuiset sanomalehdet kertovat, ettei mikään muu juttu ollut herättänyt koskaan niin suurta huomiota. Oikeuspalatsin kaikkien sisäänkäytävien edustalla seisoskeli sankkoja väkijoukkoja. Itse oikeussalissa oli nähtävinä monet sen ajan huomatuimmat miehet, kuten vapaaherra de Stael y.m. Beranger ei onnistunut pääsemään syytettyjen penkkiin, ennenkuin vasta noin tunnin ponnistelujen jälkeen. Nii paljon väkeä oli läsnä. Hän se juuri leikillisesti huudahti väkijoukolle, jotka tungeskelivat ja etsivät hänen kulkuaan, samat lennokkaat sanat, kuin eräs varas, joka vietiin hirtettäväksi: "Hyvät ihmiset sentään! Näytelmähän ei voi alkaa ilman minua!" Itse oikeuden puheenjohtajana toimivan tuomarin oli pakko, päästäkseen paikalleen, kiivetä ikkunasta sisään.

Asiankäsittely alkoi siten, että eräs notario luki ääneen muutamia Berangerin sepittämiä runosäkeistöjä. Yhdessä näistä on kaksi riviä pisteviivalla merkitty. Tämä antaa yleiselle syyttäjälle, eräälle Marchangy-nimiselle herrasmiehelle, aiheen keskeyttää lukeminen huomauttamalla: "Te ette ilmoita, että säkeistössä on kaksi riviä merkitty vain pisteviivoilla!" Mutta nuori puolustusasianajaja Jean-Jacques Dupin, esittää samassa vastaväitteen: "Siis aiotaan selittää rikolliseksi se teksti, jona on nuo toisiaan seuraavat pisteet. Se palauttaa mieleeni Bavouta vastaan ajetun painokannejutun, jolloin tahdottiin hyökätä hänen käsikirjoituksessaan olevien ylipyyhittyjen kohtien kimppuun, joita oli mahdoton lukea."

Syyttäjä ryhtyi senjälkeen seikkaperäisesti arvostelemaan Berangerin syytteenalaisia runoja tavalla, joka todistaa että tuon tuiman virkamiehen kirjalliset ihanteet löytävät vertauskohtia vain vuosisatain takaisesta ajasta. "Vapautta leikillisille ja hullunkurisille lauluille" — huudahtaa hän, — "vapautta pilarunoille, jotka ruoskivat inhimillisiä heikkouksia! Vaan herra Berangerin runot eivät ole tämän luontoisia. Niitä ei voi edes kutsua lauluiksi. Ne ovat satiireja, dityrambeja tahi oodeja, täynnä liian uskallettuja hyökkäyksiä. — Laulussaan "Kaksi laupeudensisarta" tuhoaa Beranger kaiken moraalin väittäessään, että ilotyttö muka on yhtä ansiollinen perimään taivaan valtakunnan irstailuillaan, kuin laupeudensisar hyvillä töillään ja ylevällä antaumuksellaan. — Laulu "Kapusiinimunkki" on kauttaaltaan näyte jumalattomuuksista ja runossa "Hyvä jumala" mennään jopa niinkin pitkälle, että se on suoranainen hyökkäys Jumalaa vastaan ja Jumala pannaan siinä käyttämään rahvaankieltä."

Sitten kun virallinen syyttäjä lisäksi oli tarkemmin määritellyt syytöksensä, sai puolustusasianajaja Dupin puhevuoron. Hän piti loistavan, muotokauniin puolustuspuheensa, jossa hän ponnekkaasti ja eloisasti torjuu kohta kohtaltaan syytökset.

Näytteeksi tästä kaunopuheisesta ja korkeatyylisestä puheesta lainaamme tähän yhden parhaimmista kohdista — sen, jossa Dupin esittää runoilijan ajatukset siitä, kuinka syyttäjä on väärinkäsittänyt runon "Kaksi laupeudensisarta".

"Onko nyt syyttäjän väite oikea, että tuo runo tekee ilotytön irstailun ja laupeudensisaren antaumuksen yhdeksi ja samaksi? Mitään sellaista ei runoilija väitäkään. Hän sanoo, että syntinen, joka on kulvannut toisten kyyneleet, tehnyt hyvää lähimmäisilleen ja osoittanut säälivänsä onnettomia, se syntinen voi odottaa itse saavansa armon osakseen. Jumala ei ole sanonut, että yksin vain kunnialliset pääsevät paratiisiin. Huonoa elämää viettänyt nainen voi löytää armon hänen tykönään jos hän on tehnyt hyvänteon. Esim. Magdaleena, joka ei ollut mikään siveä ja puhdas nainen, vaan jonka kaikki synnit Jeesus antoi silti anteeksi, jos hän vain teki hyvän työn. No niin! Beranger ei olekaan muuta sanonut runossaan. Hän ei sanonut että ilotyttö ansaitsisi päästä taivaisiin irstailuillaan. Hän on vain sanonut, että paha voidaan voittaa hyvällä: siis lausunut aivan evankeliumin mukaisen ajatuksensa."

Vaikkakin tämä säkenöivä puhe teki syvällisen vaikutuksen läsnäoleviin väkijoukkoihin, ei se näköjään vaikuttanut mitään valamiehistöön — koskapa Beranger tuomittiin 3 kuukaudeksi vankeuteen ja 500 frangin sakkoihin. Tämä väärä tuomio oli omansa lisäämään suuren runoilijan kansanomaisuutta.

Vankeusrangaistuksensa suoritti hän Sainte-Pelagien vankilassa. Miltei kilvan kävivät sen ajan tieteen ja taiteen alalla ja valtioelämässä kuulut henkilöt tervehtimässä häntä.

Ne, jotka tuomitsivat hänet, ovat aikoja sitten vaipuneet hautaan ja unhoon. Mutta tuomittu, vainottu, suuri kansanrunoilija, elää vielä tänään lauluissaan, elää Ranskan kansan sydämissä.

Ilmassa kulkeva sähköjuna

Elberfeld-Barmenin välille on rakennettu ja nyttemmin liikenteelle avattu yksiraiteinen sähkövoimalla ilmassa kulkeva liikeväline, jota voi nimittää vaikka rautatieksi, jos mielii. Vaunu voi kuljettaa mukanaan 50 matkustajaa ja painaa täydessä kuormituksessaan noin 14 tonnia. Rautatie on 14 kilometriä pitkä, ja vaunut ajavat 67 kilometrin tuntinopeudella.

Näyttämöliiton tiedonantoja

W. P. S. J. Näyttämöliitolta on saatavana seuraavat uutuudet:

Kellojen soidessa. Saaristolaiselämää kuvaava 4-näyt. kansannäytelmä lauluineen. Kirj. Hele Kallila Salo. 13. m. 9 n. Ensimäisen ja toisen näytöksen kuliisit: Merimaisema rantakallioineen; 3:mas näytös: pihamaa; 4:jäs näytös: huonekuliisit.
Vuokra $8.00

"Kellojen soidessa" on saman kirjailijan teos kuin "Valkaman kasvatti", ja tulee ehdottomasti saamaan samanlaisen suosion osakseen kuin edeltäjänsäkin. Helena Salolla on harvinainen taito pukea sanottavansa kauniiseen muotoon ja juuri sellainen sanontatapa tempaa mukaansa jörömmänkin katselijan. Tässä näytelmässä "Kellojen soidessa" hän kuvaa Suomen saaristolaiskansan elämää. Vapautta rakastavana kansana kärsivät he saaren ylivaltiaan orjuudessa, silti menettämättä toivoaan suureen vapauttajaan, joka kerran koko maailman orjat vapahdettuaan, katkaisee heidänkin kahleensa. Kaunis lemmentarina saaren lemmikkitytön ja erään kaupunkilaispojan välillä on jotain erikoisempaa, mitä olemme tottuneet näytelmissä näkemään. Toinen saaren tyttö saakin tästä aiheen kirjoittaa näytelmän, kuten hän itse sanoo, jolle nimeksi antaa "Kellojen soidessa", sillä kellojen soidessa he iloitsevat ja tanssivat, kärsivät ja nöyrtyvät. Johtavana lankana läpi näytelmän kulkee meikäläinen henki, tehden sen yhdeksi parhaimmista näytelmistä. Suomessa teatterit eivät, sen aatteellisen sävyn tähden, ostaneet sitä kirjailijalta, vaikka antoivat siitä kiittävän arvostelun, pyysivät karsimaan kaiken meikäläisen hengen pois ja sitten he mielihyvällä ostavat. Täällä taasen me emme välitä niin suuresti näytelmästä, ennenkuin vasta sitten, kun siinä on samalla oma asiamme ytimenä. Kun tämä näytelmä ei ole erittäin vaikea kuliisien puolesta, niin voidaan se esittää missä vaan, jossa on niin paljon voimia, kun henkilöluettelo vaatii. Kaikki oikeudet kuuluu vain W. P. S. J. Näyttämöliitolle.

Hyviä ja huonoja. 3-osainen näytelmä. Kirj. Hilda Tihlä. 2 m. ja 4 n. Kuliisit: ensimäinen näytös: tupa; toinen ja kolmas: kamari. Helppo asettaa näyttämölle. Vuokra $6.00

Näytelmä "Hyviä ja huonoja" on Suomen yhden tunnetuimman ja parhaimman naiskirjailijan kirjottama. Sattuvasti ja samalla pirteässä muodossa hän ruoskii vanhoja käsityksiä hyvistä ja huonoista ihmisistä. Eräs hyvien ihmisten lapsi, tytär joutuu lemmen suhteisiin erään huonon ihmisen, rengin kanssa ja tästä on seurauksena lapsi. Nyt kuitenkin on joutua vaaraan koko hyvien ihmisten suku, keinolla millä hyvänsä ja maksoi mitä hyvänsä pitää asia järjestää niin, että häpeä jää huonojen ihmisten kontolle. Rahalla on taivaallinen voima, mutta kuitenkin tässä näytelmässä se osottautuu voimattomaksi ja nuo huonoiksi luullut ihmiset eivät olekaan niin vaan rahalla ostettavissa, kuin parempiosaiset ovat heistä kuvitelleet. Koko ympäristönsä pilkkaa kärsinyt nainen näyttää, että hän on yläpuolella ja parempi, paljon parempi noita "hyviä ihmisiä" ja hänen toimintansa saakin aikaan, että hyvienkin ihmisten joukkoon kuuluvassa naisessa voittaa tuo suurin ja korkein elämän laki, äidin rakkaus. Näytelmässä on vähän henkilöitä ja helpot kuliisilaitteet, joten sen voi esittää missä vaan. Näytelmä on arvokas, kaunis ja jännittävä. Saatavana myöskin vain Näyttämöliitolta.

Kirkas totuus. 3-näyt. huvinäytelmä. Kirj. J. H. Montgomery. Suomennos. 5 m. 6 n. Ensimäinen näytös: konttorihuone; toinen ja kolmas: huone kesähuvilassa. Vuokra $7.00.

Näytelmä on juuri saapunut Suomesta missä sen kykenevä suomentaja on saanut sellaiseen asuun, ettei se ole menettänyt sitä amerikalaista vilkkautta, jota näytelmässä on niin runsaasti. "Kirkas totuus" on sama kuin $10,000, joka liikkuvakuvateattereissa, samoin kuin puhelunäyttömälläkin on kulkenut tässä maassa voittokulkuaan jo useampia vuosia. Näytelmässä myös hauskalla tavalla paljastetaan liikemailman salaisuuksia ja osakekeinottelijain juonia, mutta niin huvittavalla tavalla, että se pitää yleisön hyvällä tuulella yhden illan. Näytelmässä on edustettuna liikemailma, papisto rouvayhdistykset, näyttelijättäret ja tyhjäntoimittajat, siis kirjavaa joukkoa ja kun nämä jokainen valmistaa yllätyksen toisensa perään, niin ei ole pelkoa, että näytelmästä puuttuu hauskuus. Se on todellakin huvinäytelmä, sen sanan täydessä merkityksessä. Kaikki nämä kolme näytelmää, jotka kaikki on erialoilta on juuri saatu Suomesta ja kuuluvat ne ainoastaan W. P. S. J. Näyttämöliitolle.

Huom.! Leikatkaa tämä irti ja liimatkaa painetun luettelonne tyhjille lehdille.

Tov. W. P. S. J. Näyttämöliitto.
FINNISH FEDERATION,
1113 W. Washington St.,
Chicago, Ill.

Kosiminenkin tapahtuu monella tavalla.

Eräs texasilainen nainen Miss Annie Oakler oli kuuluisa mestari kivääriammunnassa. Kun hän kerran oli ampumaradalla maaliin ampumassa, astui muuan herra esiin ja ampui sata laukasta niin, että kuulat maalitaulussa muodostivat sanat: "Tahdotteko mennä naimisiin kanssani?"

Vaikka neitonen hieman hämmästyi tästä odottamattomasta ehdotuksesta, ei hän antanut kokonaan ällistyttää itseään, vaan tarttui kivääriin ja vastasi samalla tapaa: "Ei, kiitos vain."

Eräällä lontoolaisella naisella on myöskin useita rakkauskirjeitä, jotka on kirjoitettu kuulilla. Tyttövuosinaan hän oli ollut erään tunnetun huvittelupaikan ampumaradan palveluksessa. Hänen sulhasensa, jonka kanssa hän nyt on naimisissa, harjoitti maaliinampumista joka ilta saavuttaen vähitellen sellaisen taidon, että saattoi tulkita tunteitaan rakastetulleen samaan tapaan kuin edellisessäkin tapauksessa. Ja suuremmalla menestyksellä.

Sussexissa taas eräs ujo nuorimeis, jolla ei ollut rohkeutta sanoin ilmaista rakkauttaan lemmitylleen puutarhurin tyttärelle, kylvi tunnustuksensa puutarhaan krassein. Hänen sydämensä valittu ei tahtonut jäädä jälkeen, vaan kylvi redilsipenkkiin myöntävän vastauksensa.

Useammin vielä kirjoitetaan rakkauden tunnustuksia ilotulituksiin. Muuan nuori unkarilainen aatelismies m.m. kirjoitti sellaisen rakkauskirjeen morsiamelleen. Siinä oli monivärisiä raketteja ja se maksoi puolitoistasataatuhatta markkaa. Toinen samantapainen ilotulituskirje, jota poltettiin eräällä texasilaisella maatilalla, oli 180 jalkaa pitkä, sisältäen yli 500 kirjainta ja paloi yli puoli tuntia.

Kun kuninkaatkin ajattelevat

Espanjan kuingas Alfonso on antanut aihetta pariisilaisen sanomalehden kertoa maansa "vapaudesta" kerrassaan yleviä mielipiteitä. Juoda ja remuta saa, minkä kukin jaksaa, mutta miekka hallitsee muussa suhteessa. Ja kuningas pitää tätä ihanteellisena vapautena. Näin hänen sanotaan jutelleen:

"Meidän oloissamme ei ole tapahtunut mitään muutosta, enkä ainakaan minä tiedä toista maata, missä poliisit pysyttelisivät paremmin erillään henkilökohtaisista oikeuksista kuin täällä meillä. Voitte seisoa ja rupatella ystävienne kanssa keskellä katua, ilman että poliisi tulee teitä ajamaan pois. Saatte juoda ja laulaa kahviloissa vaikka aamuun saakka, johon ei suinkaan ole oikeutta sellaisissa vapaudenpesissä kuin Lontoossa ja New Yorkissa."

"Muutos on tapahtunut ainoastaan yhdessä suhteessa — nykyään voi ken hyvänsä liikkua ulkona lompakkoinensa tarvitsematta pelätä rosvoja. Lakkoja ei ole; tehtaat käyvät täydellä voimalla, eivätkä tehtaiden omistajat enää näe työläistensä saapuvan työhön pistoolit vyöllä, aikomuksella surmata omistajat ja työnjohtajat, saadaksensa läpi oman tahtonsa. Ja tätä voidaan pitää arvokkaana saavutuksena."

"Ja kuka tietää", jatkaa kuningas, "eivätkö toisetkin valtakunnat vielä ole pakotettuja luopumaan lain puustavin käytöstä! Minä olen näkevinäni kaikkialla merkkejä miekan valtakauden noususta."

JUNASSA

Kaksi herraa, molemmat päihtyneinä keskustelevat.

Ensimäinen herrasmies: "Kuinka paljon on kello?"

Toinen herrasmies: sen jälkeen kun hän suurella vaivalla on kaivanut taskustaan tulitikkulaatikon ja tirkistellyt sitä heken: "Torstai."

Ensimäinen herrasmies: "Sepä hittoa, silloin minun täytyy tässä laskeutua junasta!"

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

K.P.S.J. Pt. Arthurin ja Ft. Williamin osastojen

YHTEISET

Kesäjuhlat

Lauantaina 20 p. ja sunnuntaina 21 p:nä kesäk.

Juhlat aletaan lauantaina 20 p.
AVAJAISTANSSEILLA

Port Arthurin os. talolla sekä juhlanäytännöllä Fort Williamin osaston näyttämöllä

JUHLAKAPPALE

Verijuhlat

4:ssä näytöksessä. Kirj. Okkare

Kappale esitetään ensikerran lauantaina, alkaen täsmälleen kello 8.30 illalla

Kappale on kuvaus I. W. W:läisten alkamasta puhevapaustaistelusta, josta muodostui koko puutavarateollisuutta käsittävä yleislakko lännellä. Kappale kuvaa niitä raakuuksia millä työläisiltä kiellettiin lakkoutumisoikeus.

Kappale esitetään Arthurin ja Williamin osastojen yhteisillä voimilla.

— SISÄÄNPÄÄSY 40c —

Sunnuntaina juhlat

Kentällä

Inter City puistossa Williamin ja Arthurin välillä
Kokoonnutaan kentälle kello 11.
— OHJELMA ALKAA KELLO 1 J. PP. —

Ohjelmassa on:

LAULUA .... Port Arthurin sekakuoro
JUHLARUNO .... K. Sevander
JUHLAPUHE .... — — — —
LAULUA .... Port Arthurin mieskuoro
RUNO .... Mrs. J. Kela
URHEILUA: 3-ottelu miehiltä: kuulantyöntö, pituushyppy, 200 m. juoksu.
Pojille 13—17 3-ottelu: seiväshyppy, korkeushyppy, 100 m. juoksu.
Pikkupojille pussijuoksua.
Tytöille 13—17: perunajuoksua.
Pikkutytöille juoksua.
Köydenveto Arthurin ja Williamin osastojen välillä, 6-miehisissä joukoissa ym., y.m.
Auto kuljettaa yleisöä Bay St. haalin edestä kentälle 10c maksulla.
HYVÄ RAVINTOLA — JUHLAMERKIT 15c.

Sunnuntai-iltana, tk. 21 p.

esitetään uudelleen

VERIJUHLAT

Fort Williamin Pirtillä

Alkaen täsmälleen kello 8 illalla

HUOM.! Sunnuntaina ei myydä tikettejä ovella.

Pilettiä myydään etukäteen Williamissa ja Arthurissa entisissä paikoissa ja mahdollisesti ympäristön farmiperukoillakin. — TERVETULOA LÄHELTÄ JA KAUKAA.

Pt. Arthurin ja Ft. Williamin yht. kesäjuhlakomitea.

Eri paikkakuntain ilmotuksia

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

PORT ARTHUR, ONT.

Aarnion lihakauppa 319 Bay St. saatavana lihaa ja muuta ruokatavaraa päivän halvimmilla hinnoilla. Puhelin 1724 N. J. Aarnio.

Kelloseppä. Kaikkia kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 192 South Algoma St., Port Arthur.

FORT WILLIAM, ONT.

C. A. Stenback, välittää ostajille ensiluokan lihaa, palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

Kotileipomo valmistaa parhaimmat leipomotuotteet. Huolellisin koti- sekä ulkolähetysliike kaksoiskaupungeissa. Home Bakery Co. 740 Simpson St., Fort William, Ont. Puhelin 1338.

SOO, ONT.

Hinsperger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjaanne. Hinnat ovat oikeat.

TORONTO, ONT.

Hieroja ja kätilö Ida Rantala, ottaa vastaan potilaita 273 Richmond St., W., Toronto, Ont., P. Adelaide 3330.

Underwood Typewriters

National Cash Registers
Repairs—Supplies.

CITY TYPEWRITER EXCHANGE
Phone N. 570
2 South Court St., Port Arthur, Ont.

Suomen Konsuliviraston

osoite Canadassa on
CONSULATE OF FINLAND,

518 St. Catharine St., W| Montreal.

Tämän lisäksi on varakonsulinvirastoja: Port Arthurissa (188 Lorne St.), Vancouverissa (602 Hastings St., W.), Torontossa (319 Bay St.) ja St. Johnissa, N. B., (C. P. R. Steamship Ass. Agent).

Passiasioissa on käytännöllisintä kääntyä suoraan Montrealin konsulinviraston puoleen tai Port Arthurin varakonsulinvirastoon.

Dr. L. A. Johnson

Suomalainen Hammaslääkäri
1925 Queen St., E., Toronto, Ont.
Kippendavie Avenune kulmasa.
Sisäänkäytävä 110 Kippendavie.
Puhelin Gladstone 5918.

Parturiliikkeeni

sijaitsee
7 Durham Street. — Sudbury, Ont.
Ivar Salo.

LABERGE LUMBER COMPANY

Täydellinen varasto rakennustarpeita.

ILMOITTAKAA VAPAUDESSA

Sudbury-ympäristö

Osastomme naisia kehotetaan saapumaan kokoukseen Vapaustalolle tiistaina t.k. 16 p. klo 8 j. pp. Keskustelemme millä lailla voisimme ruveta varoja keräämään toveritar Sanna Kannaston puolustusrahastoon.

Päiväpalkkaverotus. Kaikille työssäkäyville osastomme jäsenille olkoon vielä huomautettu, että Nova Scotian lakkolaisten hyväksi luovutettava päiväpalkkakeräys on vielä avonaisena ja kestää ainoastaan tämän kuun loppuun. Osaston ennemmin tekemän päätöksen mukaan kesäkuun jälkeen ei myydä kenellekään tässä asiassa laiminlyönneelle enään jäsenmerkkejä. Toverit tietäkää, että tuo vertojaan vetämätön julma lakkotaistelu on edelleen täydessä käynnissä, joten antama apunne tulee vielä yllin kyllin tarvittua. Siis: **Täyttäkää kaikin velvollisuutenne.** — K. G. A., organiseeraaja.

Unkarin satakieli, operetista harjoitukset maanantai-iltana kello 7. Säestäjä saapuu harjotuksiin, joten ei kukaan saa olla poissa minkäänlaisen esteen takia. — V. A.

"Unkarin satakieli" eli "Missä laivonen laulaa" esitetään ensi torstaina. Sanottakoon vielä kerran, että tähän näytelmään on uhrattu työtä enemmän kuin yhteenkään muuhun kappaleeseen tällä näytäntökaudella. Siksi siitä toivotaankin erikoista. Kappaleessa on puhetta vain noin kolmas-osa, siis melkein kaikki laulamalla. Pääosia vievät naisista Mrs. Lempi Johnson ja Alma Reipas. Täkäläinen yleisö tuntee näitten misiksien äänivarat, ja on heillä kummallakin tusinan verran kauniita lauluja, joita vain harvoin on saanut kuulla missään muussa näytelmässä. Pääsylippuja saa etukäteen ostaa Asialan ja Seppälän saunalta, Mrs. Kratzin ruokalasta, haalilta ja Cliffissä Olga Korpiselta. Alkaa täsmälleen 8.30.

Voimistelu- ja urheiluseura Kisan kokouksessa viime torstaina päätettiin ottaa osaa Beaver Laken Jehun toimeenpanemiin kilpailuihin, mutta samalla päätettiin lausua julki paheksuminen sen johdosta, että Beaver Laken farmariyhdistyksen kesäjuhlatoimikunta on rajottaessaan K.-O. piiritoimikunnalta pyytämänsä juhlapuhujan sanavapautta asettanut kyseenalaiseksi luokkatietoisten urheilijain osanottamisen sanotun kesäjuhlan urheilukilpailuihin. Mutta kun v. ja u.-seura Jehua ei voida asettaa vastuuseen sanotun juhlatoimikunnan menettelystä, niin päätettiin ottaa osaa sanottuihin kilpailuihin ja lausua julki edelläoleva paheksuminen.

Päätettiin panna toimeen koekilpailut viestinjuoksujoukkueen muodostamiseksi. Kilpailut pidetään 400 ja 600 m. matkoilla sunnuntaina t. k. 21 p. Kummallakin matkalla jaetaan 2 palkintoa.

Päätettiin että Kisan jäsenet eivät saa ottaa osaa kommunismin vastustajien toimeenpanemiin kilpailuihin missään tapauksessa eikä millään ehdoilla. Samoin päätettiin esittää liittotoimikunnalle, että se ryhtyisi toimenpiteisiin jotta tämä edellämainittu päätös tulisi voimaan koko Canadan Suomalaisten Työläisten Urheiluliitossa.

Jätettiin johtokunnan huoleksi urheilukilpailujen järjestäminen osaston ulkoilmajuhlaan, joka pidetään heinäkuun 12 p. Pike järvellä.

Lisäksi päätettiin muista vähemmän tärkeistä asioista. — S.

Työn vaarat. Viime tiistaina löi Syerin kämpällä Burwashissa Juho Varjonen kirveellä polveensa. Mies toimitettiin sairaalaan seuraavana päivänä. Samoilla kämpillä löi viikkoa aiemmin eräs ruotsalainen myös kirveellä jalkaansa. Mies sai maata monta päivää kämpällä ennenkuin toimitettiin saamaaan lääkärin apua.

Kapitalistit liikkeellä. Seurue International Nickel Co:n amerikalaisia osakkeenomistajia kävi tarkastamassa yhtiön laitoksia Sudburyn piirissä viime perjantaina. Kävivät High Fallsin voimalaitoksella Turbinessa, O'Donnellin kentällä, missä nikkelimalmista poltetaan rikki y. m. haitalliset ainekset, Creighton kaivantolaitoksella ja Copper Cliffin sulimolla. Suurin osa näistä omistajista ja isännistä ei ollut koskaan käynyt näillä maillakaan, jossa heidän omistamansa laitokset sijaitsevat, mutta siitä huolimatta ovat he tulleet osallisiksi työläisten työn tuloksista. Sellainen tämä meidän mainio yhteiskuntamme on.

Frood-kaivannon tie on täkäläiselle piiri-insinöörille tulleessa tiedonannossa määrätty aloitettavaksi ensitilassa. Tien paikka on mitattu joku aika takaperin. Muutaman päivän kuluessa aletaan tasoitus- ja sannoittamistyöt. Työt suoritetaan päiväpalkalla. Siitä kuinka monta miestä saa työtä ei ole tietoa. Tällä hetkellä ovat viranomaiset puuhaamassa koneellisia työvälineitä.

Tien suunta seuraa jalkapolkua, joka lähtee kaatopaikalta.

Murray-kaivannon kaitsijamiehistölle on pesänhoitaja ilmoittanut, että kesäkuun 25 päivästä siirtyy isännyys pesänhoitajien käsistä ja että ainoastaan yksi vuoro vartiomiehiä tarvitaan palveluksessa. Tuosta päivästä lähtien on kaivanto ostajan Anglo-Canadian Mining & Smelting Co:n isännyydessä. Uuden yhtiön sihteeri, joka aiemmin kävi tarkastamassa kaivantoja on jälleen käynyt siellä, mutta mitään tietoja ei häneltä ole saatu, joten se mitä ostajat aikovat omaisuudellaan tehdä on vielä epätietoista. Sähkövoiman hankintasopimus Wahnapitae Power Co:n ja kaivannon kanssa loppuu tämän kuun lopussa, eikä vielä tähän päivään mennessä ole sen uusimisesta ollut puhetta. Odotetaan niin nähdään.

Huumausaineitten uhreille ehdottaa maakuntahallitus rakennettavaksi erikoista hoitoleiriä viiden mailin etäisyyteen nykyisestä Burwashin vankileiristä. Tähän mennessä on narkoottisten aineitten uhreja hoidettu nykyisessä vankileirissä, jossa niitä on tällä erää noin 70, ja jossa sen lisäksi on 340 muuta vankia.

Sanotulta leiriltä erotettiin joku aika sitten 3 vartijaa, jotka olivat tehneet itsensä syypäiksi huumausaineitten salakuljettamiseen vangeille tai hoidokeille.

Lakko haapapaperipuukämpällä. Syer Pulp Operations nimisellä yhtymällä on 3 kämppää C. N. R:n varrella noin 6 mailia länteen maililta 84 tai Burwashin asemalta. Siellä on ollut pääasiassa ehkä noin 3/4 suomalaisia työssä. Palkkaa oli maksettu 2.75 dollaria koordilta ja 25 senttiä palkkiota, jos mies teki 50 koordia. Viime viikon sunnuntaina ja maanantaina pidettiin kaikilla kämpillä kokous, jossa päätettiin vaatia työnantajalta palkankorotusta, niin että urakkatyöhinnaksi olisi tullut 3.50 dollaria koordilta. Lisäksi vaadittiin ruuan parantamista, paremman juomaveden hankkimistä, peitevuokran poistamista ja vapaitten sääskiverkkojen antamista vuoteitten ympärille. Kuvaukseksi kuinka tarkasti työmiehet mainitulla kämpällä nyljetään mainittakoon vielä, että miehiä velotettiin pahvisesta työnumerolipusta 25 sentillä ja siniliidusta, jolla merkitsivät puuläjänsä, 15 sentillä. Näitten verotuksien poistamista vaadittiin myös. Vaatimukset esitettiin työnantajalle viime tiistaina, pyytäen vastausta perjantai-iltaan mennessä. Mutta tämä työnantaja ei vitkastellut, vaan antoi kaikkiin vaatimuksiin kieltävän vastauksen. Palkkiota, jota jo aiemmin oli hiljalleen lupailtu lisätä 25 sentillä, luvattiin nyt korottaa tuolla summalla.

Kämpällä numero 2 on ollut työnjohtajana suomalainen mies nimeltä Hellsberg, jota miehet ovat moittineet liian innokkaaksi ja hyväksi "paasiksi".

Työmaan kehnoutta osottaa se, että vaikka Sudburyssa on kolmessa eri työnvälitystoimistossa ollut seisova työvoiman tilaus tälle työmaalle, niin ei siellä koskaan huonosta työajasta huolimatta ole ollut "täyttä kättä". Lisäksi on miehiä värvätty North Baysta saakka, mutta huonolla tuloksella. Viime viikolla tuli kämpältä kaupunkiin kaksi miestä, jotka olivat olleet työssä puolitoista kk. ja oli heidän ansiokseen tuona aikana kerääntynyt velkaa noin 7—8 dollaria kummallekin.

Työnantajan tai ehkä suomalaisen "paasin" mielivaltaa kuvaa se, että kun kämppä numero 2 lähetettiin kielitaitonen mies konttoriin pyytämään mittaajaa, niin häntä sakotettiin siitä 10 dollarilla.

Metsät ovat kovin kehnot sanotulla seudulla.

Torstai-iltana pitivät miehet kokouksen, jossa päätettiin julistaa työmaa lakkotilaan. Kämpälle jäi perjantai-iltana, jolloin suurin osa miehistä lähti pois, vielä odottamaan mittausta muutamia miehiä, jotka tulevat pois lauantaina. Jotka tämän jälkeen lähtevät töihin sanotulle kämpälle, julistetaan lakonrikkureiksi. Odotetusta työtaistelusta levisi tieto Sudburyn ympäristössä jo etukäteen, joten kämpälle ei viime viikon kuluessa saatu lainkaan uusia miehiä.

Jokaisen kunnon työläisen on varottava tätä työmaata. Seuraavassa numerossa julkaistaan kämpällä valitun komitean virallinen selostus. Se ei ehtinyt tähän numeroon.

S.

ILMOITUS

Montreal Cafe

Korjaustyö jota ravintolassamme on tehty on nyt valmistunut. Olemme laajentaneet liikettämme ottamalla haltuumme huoneuston, jota ennen käytti Mr. Racette, räätäli. Olemme sen tilan valmistaneet naisten ja heidän seuralaistensa ruokailusaliksi.

Sama kohtelias palvelus ja hyvin valmistetut ruuat edelleenkin.

Me kutsumme teitä vierailemaan meidän kyökissämme, nähdäksenne omin silmin millä puhtaudella me valmistamme teidän ruokanne.

— Vastapäätä Regent teatteria. —

ELM STREET SUDBURY, ONT.

MAANALAINEN SUOLA-KAUPUNKI

Maailmassa olevista vierailupaikoista ovat kaikkein kummallisimpia ja mielenkiintoisimpia Wieliczkan ilmeelliset kaivokset Puolassa. Maanpinnan alapuolella ylettyy suolakerros useiden satojen mailien pituudelta, ja kaivettu paikka on noin 20 mailia leveä ja 1,200 jalkaa syvä. Tuosta ihmeellisestä kaivoksesta on aikojen kuluessa muodostunut maanalainen kaupunki, mutkaisine katuineen, katedraaleineen ja kirkkoineen, ravintoloineen, ja onpa siellä vielä rautatieasemakin. Useimmat kadut yhtyvät aseman luona. Tuhansia ihmisiä asuu tuossa maanalaisessa kaupungissa, ja siellä 20 ja 30 jalan syvyisiä järviäkin. Ne ovat ehdottomasti vaarallisia mainareille, sillä joskus niissä vesi äkkiä kohoaa, joten työläiset joutuvat eristettyyn asemaan. Kaupungissa asuvain työläisten ja heidän perheittensä olemassaolo ei ole liian turvallista. Usein on sattunut heille onnettomuuksia. Tavattomia määriä suolaa voi vyörynä syöksyä ales; ja uusimmissa osissa kaivosta on räjähdyksien tapahtuminen alituisesti tarjolla. Vierailijat voivat laskeutua kaupunkiin kiertävää, eheään kiveen hakattua rappukäytävää myöten tai hissillä. Kaupungissa on useoita ravintoloita, joissa vierailijat voivat syödä, juoda ja tanssia hienojen orkesterin sävelten soidessa.

Palvelijatar halutaan

Tottunut palvelijatar halutaan heti. Kysykää Mrs. J. A. Laberge, Larch ja Drinkwater katujen kulmassa.

Ei verikoira syö kakkuja, jos sillä on kuonokoppa päässä

Muuan mies tuumi, miten saisi toimeksi miellyttävän yllätyksen vaimolleen. Oli nimittäin tämän syntymäpäivä ja ellei hän nyt kohta aamutuimaan saisi jotakin, painuisi hänen mielensä auttamattomasti alakuloiseksi. Mies ei ollut muistanut päivän merkitystä ennenkuin aamulla herätessään ja tätä unohtamista ei, hänen vaimonsa antaisi milloinkaan hänelle anteeksi.

Mutta Johnson, se oli miehen nimi, kyllä tavallisesti keksi keinon.

Hän asetti talon hienoimman porsliinivadin hallin pöydälle, avasi ovet puutarhaan ja päästi verikoiran sisälle. Sitten hän nousi rappuja ja kutsui vaimoaan.

"Pikku Betty, koska tänään on syntymäpäiväsi, tahdon valmistaa sinulle pienen yllätyksen. Joudu pian alas sanomaan mitä pidät siitä!"

Vaimo tuli lentäen.

Samassa kuului hallista miehen hurja ääni:

"Tuo kirottu eläin kun on ollut sisällä ja syönyt koko kaakun! Ja vain siinä ajassa, kun nousin portaita!"

Rouva Johnson ilmestyi ovelle.

"Mutta sillähän on kuonokoppa päässä!" sanoi hän moittivasti.

Mies tunsi itsensä tavallisen noloksi.

Klanit taas mellakan aiheuttajina

Clinton, Mass. — Kaksikymmentäviisi miestä vangittiin mellakan aikana, joka seurasi Berlinin kaupalassa pidettyä Ku Klux Klanien kokousta. Useitten ilmotetaan saaneen tappelussa haavoja ja klanien autoja oli rikottu. Kaksikymmentä valtion patrullimiestä avusti poliiseita mellakan hajottamisessa.

ALGOMA STEAM BATH

146 Algoma St. South, Port Arthur, Ont.

Suositellaan Höyry-, Suihku-, Amme- ja Höyrykaappikylpyjä

Auki joka arki päivä kello 1—12 yöllä.

John Palon

Miesten ja poikasten kenkä- ja vaatekauppa, jossa tullaan tarjoamaan hyvä tavara halvalla hinnalla, tavara ensiluokkaista. Käykää vertailemassa hintoja.

JOHN PALO
290 Bay St. Port Arthur, Ont.

MATKAILIJAKOTI

Siistejä huoneita saatavana.
EMIL JOHNSON
62 Edmond Lane
SUDBURY, ONTARIO
Lähellä C. N. R. asemaa
Telefooni 582

Asianajotoimisto

Valmistetaan
laillisia kauppakirjoja, valtakirjoja ja muita asiapapereita
CANADAN KANSALAISPAPERI hakemuksia.
J. JARVIS
Box 1181. — Sudbury, Ont.
Konttori Bank of Commerce rakennuksessa

«Suomi» lapamato lääke

Jos teitä vaivaa huono ruuansulatus, kipu rinan alla, unettomuus, epätasaisesta vatsasta, veren nousu päähän sekä siitä johtuva päänkipu, joinakin päivinä erinomainen ruokahalu toisina ei ollenkaan, kouristuksia ja väsymystä jälkeen syönnin, närästäminen sekä siitä johtuva kuuman veden nousu suuhun ja kurkkuun, niin ovat na lapamadon oireita.

Meidän lapamato lääkkeemme on valmistettu eteväksi tunnetun Helsinkilaisen Sairashuoneen lääkärin resehtin jälkeen, sekä varmasti tuottaa tarkoituksensa vastaavia tuloksia.

Hinta 5 dollaria 40 senttiä. Post vapaasti.
KALEVA APTEEKKI.
K. G. K. NYMAN
168 So. Algoma St., Port Arthur, Ontario.

KELLOSEPPÄ

A. Heiskanen
9 Durham St.
Sudbury, Ont.
—Box 1873—

Syntynyt

Taimille syntyi

terve veikko

toukokuun 29 p. 1925, jolle annoimme nimeksi OIVA JOHANNES. Äiti ja poika voivat hyvin.

Pirkko ja John Puska.
Porcupine, Ont.

V. AHON

PARTURILIIKE, PALLOHAALI
ja tupakkakauppa sijaitsee
78 Lang Street — Cobalt, Ont.

MRS. A. KORHOSELTA
Ruokaa ja huoneita saatavana samassa paikassa.
— Hinnat kohtuulliset. —

RUOKAA SAATAVANA
aterioittain ja viikottain.
Auki klo 6:sta a.p. — klo 2:teen yöllä.
NEW WASHINGTON CAFE
Elm St., Sudbury, Ont.

F. A. RICARD

Tukku- ja Vähittäiskauppa.
RAUTATAVARAKAUPPA
Elm St., Sudbury, Ont.

Dr. H. STITT

Hammaslääkäri.
Sudbury, Ontario
Samassa rakennuksessa kuin tri Koljonen

Tri H. KOLJONEN

Phone: Konttori 1588. Koti 1765
Osote: Box 1192, Sudbury, Ont.
Pitkämatkaisille aina tilaa sairashuoneessa leikkauksia varten.

Olen avannut

liikkeen
290 Richmond St., W., TORONTO, ONT.
jossa tarjotaan
RUOKAA JA KAHVIA
kello 6.30 aamulla kello 11 illalla ja huoneita vuokrataan.
Ida Jalkanen.

DELONGCHAMP Cartage Co., Ltd

Sudbury, Ont.

Olemme avanneet autokumien korjausliikkeen joten otamme nyt vastaan kaikenlaista autokumien ja sisäkumien korjausta.

Tyydyttäväisyys taataan.